

Definitielijst IPMA ICB4

Definities per competentiegebied

NB Dit is géén stof voor het examen! Dit is alleen een lijst waarin de betekenis van gebruikte termen kan worden opgezocht.

C11/12/13 Strategie

Missie C11/12/13

Het bestaansrecht van een organisatie beschreven vanuit de waarden en identiteit van die organisatie.

Visie C11/12/13

Een visionair en ambitieus beeld hoe de organisatie gezien wil worden.

Strategie C11/12/13

De manier waarop een organisatie haar doelen wil bereiken.

Kernwaarde C11/12/13

Een fundamentele overtuiging die geldt als basis van ons handelen.

Prestatiemanagement C11/12/13

Het deel van het management dat gericht is op het sturen van de organisatie door het systematisch vertalen van de strategie via prestatie-indicatoren naar bedrijfsprocessen, gevolgd door het volgen en bewaken van deze bedrijfsprocessen op basis van die prestatie-indicatoren.

SWOT-analyse C11/12/13

Een analysemethode, waarbij wordt gekeken naar de (on)mogelijkheden voor de organisatie in zijn omgeving. SWOT is een acroniem voor Strength - Weaknesses - Opportunities - Threats.

Benchmarking C11/12/13

Het vergelijken van de eigen processen en producten met de prestaties van andere organisaties.

Balanced Score Card C11/12/13

Is een techniek voor het evalueren van complexe doelstellingen. In bedrijven worden in een Balanced Score Card meestal de categorieën financieel, klanten, interne bedrijfsvoering en ontwikkeling en groei onderscheiden.

Strategiekaart C11/12/13

Een visualisering hoe een organisatie waarde kan creëren door de strategische doelen door middel van oorzaak- en effectrelaties met elkaar te verbinden.

Kritieke prestatie-indicator (KPI) C11/12/13

Een belangrijke variabele om prestaties te analyseren.

Dashboard C11/12/13

Visuele weergave op één enkel beeldscherm van de belangrijkste informatie nodig om een of meerdere doelen te bereiken.

Bedrijfsmodel C11/12/13

Een model om de essentiële aspecten van een organisatie te beschrijven.

Investeringsberekening C11/12/13

De berekening en vergelijking van de kosten en baten van een investering om mede op basis daarvan een investeringsbeslissing te kunnen nemen

Contante waarde C11/12/13

Het bedrag dat je nu moet investeren tegen een bepaald rendement om een bepaalde kasstroom te realiseren.

Netto Contante Waarde (NCW) C11/12/13

Het totaal van de contante waarden van de kasstromen van een investering over een bepaalde periode.

<u>Economische levensduur</u>	C11/12/13
Periode waarin het bedrijfseconomisch verantwoord is een vast bedrijfsmiddel te gebruiken.	
<u>Weighted average cost of capita (WACC)</u>	C11/12/13
Het gewogen gemiddelde is van het rentepercentage dat moet worden betaald over het geleende geld (vreemd vermogen) en het gewenste percentage aan dividend dat moet worden uitbetaald aan de aandeelhouders (eigen vermogen).	
<u>Discontopercentage</u>	C11/12/13
Het verplichte rendement op een investering die binnen een organisatie moet worden gemaakt.	
<u>Kasstroom</u>	C11/12/13
Het verschil tussen geldontvangsten en gelduitgaven gedurende een bepaalde periode.	
<u>Internal Rate of Return (IRR)</u>	C11/12/13
Het eigen rendement van een investering.	
<u>Discontofactor</u>	C11/12/13
De factor waarmee kasstroom in een bepaald jaar vermenigvuldigd dient te worden om de netto contante waarde van die kasstroom te berekenen.	
<u>Sunk costs</u>	C11/12/13
De kosten die tot nu toe aan een investering zijn besteed.	
<u>Opportunity costs</u>	C11/12/13
De gemiste baten van alternatieve keuzes/investeringen die men niet realiseert indien men een bepaalde investering doet.	
<u>Return on Investment (ROI)</u>	C11/12/13
De netto winst/ investering.	
<u>Terugverdiëntijd</u>	C11/12/13
De periode waarin de investering wordt terugverdiend.	
<u>Break-even punt</u>	C11/12/13
Het aantal producten welke moet worden verkocht om de initiële investeringen terug te verdienen.	
<u>Reële optie-analyse</u>	C11/12/13
Een investeringsanalyse die uitgaat van de opties en hun potentie die zich kunnen voordoen gedurende de realisatie van die investering.	

Definitielijst IPMA ICB4

C14 Zakelijke rechtvaardiging

<u>Business case</u>	C14
De zakelijke rechtvaardiging voor het doen van een investering.	
<u>Haalbaarheidsstudie</u>	C14
Een onderzoek een onderzoek vooraf of het gewenste resultaat realistisch en haalbaar is.	
<u>Projectlevenscyclus</u>	C14
De totale tijdspanne van een project vanaf de projectopdracht tot en met de projectafsluiting.	
<u>Post-investmentreview (PIR)</u>	C14
De beoordeling of de beoogde baten inderdaad zijn gerealiseerd zoals die zijn gedefinieerd in de business case.	
<u>Postprojectbeoordeling</u>	C14
Zie post-investeringsreview.	
<u>Batenreview</u>	C14
De beoordeling of de beoogde baten inderdaad zijn gerealiseerd.	
<u>Nulmeting</u>	C14
De bepaling van de huidige situatie om die later met de dan geldende realiteit te kunnen vergelijken.	
<u>Nulscenario</u>	C14
De gevolgen als niet wordt geïnvesteerd.	
<u>Deltameting</u>	C14
Een meting van het verschil in ontwikkeling na niets doen (nulscenario) of wel wat doen.	

C21 Projectmanagement

<u>Project</u>	C21
Een tijdelijke organisatie om binnen gestelde condities een vooraf gedefinieerd resultaat op te leveren.	
<u>Projectmanagement</u>	C21
Het geheel van leidinggevende taken die nodig is om het projectresultaat op te leveren. Het projectmanagement omvat het plannen, organiseren, controleren en besturen van alle aspecten van het project en het motiveren van alle bij het project betrokken personen.	
<u>Duivelsdriehoek</u>	C21
Is de driehoek die visualiseert hoe kwaliteit, tijd en geld in een project zich tot elkaar verhouden.	
<u>Ijzeren vierkant</u>	C21
Is het vierkant dat visualiseert hoe kwaliteit, scope, tijd en geld in een project zich tot elkaar verhouden.	
<u>Improvisatie</u>	C21
Het ad hoc en zonder voorbereiding uitvoeren van een activiteit.	
<u>Routinematig werken</u>	C21
Het uitvoeren van werkzaamheden volgens vaste procedures en instructies.	
<u>Planmatig werken</u>	C21
Het uitvoeren van werkzaamheden gebaseerd op een plan.	
<u>Projectmatig werken</u>	C21
Het planmatig uitvoeren van werkzaamheden in een project.	
<u>Projectbeheersing</u>	C21
Het geheel van activiteiten om de uitvoering van het project op een beheerste manier te laten verlopen.	
<u>Productlevenscyclus</u>	C21
De totale tijdspanne van een product, vanaf het eerste idee, via realisatie, gebruik, verbetering tot en met ingebruikname en sloop.	

Definitielijst IPMA ICB4

C22 Programmamanagement

<u>Programma</u>	C22
Een tijdelijke organisatie, ingericht om een geheel van projecten en lijnactiviteiten te coördineren, aan te sturen en te bewaken om uitkomsten en baten te realiseren die een bijdrage leveren aan een of meer strategische doelen van een organisatie.	
<u>Programmamanagement</u>	C22
Het besturen van en leidinggeven aan een programma.	
<u>Programmaorganisatie</u>	C22
Een tijdelijke organisatie om een programma te realiseren. De programmaorganisatie bestaat uit de programmaopdrachtgever met de stuurgroep en de programmaborging, de programmamanager, de bedrijfsverander managers en het programmabureau.	
<u>Programmamanager</u>	C22
De persoon die verantwoordelijk is voor de dagelijkse leiding van het programma.	
<u>Bedrijfsverander manager</u>	C22
De persoon binnen het programma die ervoor verantwoordelijk is dat 'zijn' afdeling de gestelde targets ook realiseert.	
<u>Programmastuurgroep</u>	C22
Hoogste overlegorgaan binnen het programma. Ondersteunt de programmaopdrachtgever in de besluitvorming.	
<u>Programmaopdrachtgever</u>	C22
De persoon die het hoogste management van de bedrijfsorganisatie vertegenwoordigt binnen het programma en eindverantwoordelijk is voor het realiseren van de overeengekomen doelstellingen en de verwachte baten.	
<u>Sponsor</u>	C22
Een vertegenwoordiger van het hoogste management in een organisatie, die het project ondersteunt.	
<u>Sponsorgroep</u>	C22
Entiteit die het programma initieert en beëindigt en de uiteindelijke budgetten goedkeurt.	
<u>Programmabureau</u>	C22
Een entiteit die technische en administratieve ondersteuning verricht voor een programma.	
<u>Multi-organisatieprogramma</u>	C22
Een programma waarbij meerdere organisaties zijn betrokken als opdrachtgevende partij, om gemeenschappelijk bepaalde doelstellingen te realiseren, die zij niet of nauwelijks alleen kunnen realiseren.	
<u>Privaat-publieke samenwerking (PPS)</u>	C22
Een samenwerking tussen private en publieke partijen in een multi-organisatieprogramma.	
<u>Programmalevenscyclus</u>	C22
De totale tijdspanne van een programma vanaf de programmaopdracht tot en met de afsluiting van het programma.	
<u>Kerndocumenten</u>	C22
De documenten die de essentie van een initiatief beschrijven.	
<u>Visiedocument</u>	C22
Een vanuit klantperspectief gerichte omschrijving van wat je wilt bereiken, vastgelegd in een document.	
<u>Blauwdruk (programma)</u>	C22
Een beschrijving van de organisatie in zijn belangrijkste facetten.	
<u>Doelenboom</u>	C22
Een visualisering van doelen en subdoelen en hun onderlinge relaties.	
<u>Doelen-inspanningen netwerk</u>	C22
Een visualisering van doelen, subdoelen en inspanningen en hun onderlinge relaties.	

Definitielijst IPMA ICB4

<u>Programmaplan</u>	C22
Plan op hoofdlijnen dat beschrijft hoe het programma wordt uitgevoerd en bewaakt.	
<u>Batenmanagement</u>	C22
Het geheel van managementactiviteiten om de mogelijke baten te optimaliseren en negatieve effecten te minimaliseren.	
<u>Batenreviewplan</u>	C22
Een plan dat aangeeft hoe, wanneer en door wie de te realiseren baten zullen worden gemeten.	
<u>Transitiemanagement</u>	C22
Het geheel van managementactiviteiten om een structurele verandering in een organisatie door te voeren.	
<u>Implementatieplan</u>	C22
Het plan dat beschrijft op welke wijze het opgeleverde resultaat zal worden ingepast in de doelorganisatie.	
<u>Doelenidentificatie</u>	C22
Het onderdeel van het batenmanagement gericht op het identificeren van de te realiseren doelen en baten en op te treden negatieve baten.	
<u>Bate</u>	C22
De meetbare verandering die als positief wordt ervaren door een of meerdere belanghebbenden.	
<u>Uitkomst</u>	C22
Het resultaat van de verandering, welke normaliter wordt beschreven in termen van het effect van de verandering op het uiteindelijke gedrag en de omstandigheden.	
<u>Management van veranderingen</u>	C22
Het geheel van managementactiviteiten om veranderingen door te voeren.	
<u>C23 Portfoliomanagement</u>	
<u>Portfolio</u>	C23
Het geheel van initiatieven in een organisatie om een of meerdere strategische bedrijfsdoelen te realiseren.	
<u>Portfoliomanagement</u>	C23
Het beheersen van en leidinggeven aan een portfolio.	
<u>Multiprojectmanagement</u>	C23
Het beheersen van en leidinggeven aan een groep van projecten, die geen andere onderlinge samenhang hebben dan dat deze projecten gebruik maken van dezelfde mensen en middelen.	
<u>Multiprojectmanager</u>	C23
De manager verantwoordelijk voor het beheersen van en leidinggeven aan een groep van projecten, die geen andere onderlinge samenhang hebben dan dat deze projecten gebruik maken van dezelfde mensen en middelen.	
<u>Portfolio-organisatie</u>	C23
Een permanente organisatie om de doelstellingen binnen een portfolio te realiseren. Een portfolio-organisatie bestaat uit de portfolio-opdrachtgever met de stuurgroep en de portfoliomanager, het portfoliobureau en een kenniscentrum.	
<u>Portfoliostuurgroep</u>	C23
Hoogste overlegorgaan binnen de portfolio die de portfolio-opdrachtgever in de besluitvorming ondersteunt.	
<u>Portfoliomanager</u>	C23
De manager die de dagelijkse leiding heeft over de portfolio.	
<u>Portfoliobureau</u>	C23
Een entiteit die technische en administratieve ondersteuning verricht voor een portfolio.	
<u>Kenniscentrum</u>	C23

Definitielijst IPMA ICB4

Een organisatiebrede coördinerende functie voor portfolio, programma's en projecten voor het beschikbaar

stellen van standaarden, kennismanagement, borging en training.

Portfolio-opdrachtgever C23

De persoon die naar het hoogste management van de organisatie eindverantwoordelijk is voor het realiseren van de bedrijfsdoelen van de portfolio.

Kritieke prestatie-indicator (KPI) C23

Een belangrijke variabele om prestaties te analyseren.

Balanced Score Card C23

Is een techniek voor het evalueren van complexe doelstellingen. In bedrijven worden in een Balanced Score Card meestal de categorieën financieel, klanten, interne bedrijfsvoering en ontwikkeling en groei onderscheiden.

Multicriteria-analyse C23

Een evaluatiemethode om tussen diverse discrete alternatieven een rationele keuze te maken op basis van meer dan één onderscheidingscriterium.

THEFD-analyse C23

Een multi criteria-analyse om keuzen tussen initiatieven te maken. THEFD is een acroniem en staat voor Tempo, Haalbaarheid, Efficiency, Flexibiliteit en Doelgerichtheid.

Bellendiagram C23

Een bellendiagram is een spreidingsdiagram waarin de gegevenspunten worden vervangen door bellen en waarbij aan de grootte van de bellen een betekenis wordt toegekend.

C24 Inrichten PPP- en PMO-organisaties

PPP-implementatie C24

Het proces van het opzetten en voortdurend verbeteren van project-, programma- en portfoliomanagement in organisaties.

PMO C24

Het acroniem voor een project, programma of portfolio management office en staat voor project-, programma- of portfoliobureau.

Permanente PMO C24

Een organisatorische eenheid die de besluitvorming faciliteert en de uitvoering ondersteunt en borgt van de veranderingen, die in een organisatie moeten worden doorgevoerd.

Dienstenportefeuille C24

Een overzicht van het geheel van diensten dat wordt aangeboden.

Projectmanagementhandboek C24

Een document waarin de richtlijnen en instructies zijn vastgelegd voor projectmatig werken, die moeten worden opgevolgd in een organisatie.

Volwassenheidsniveau organisatie C24

De mate waarin een organisatie (een bepaald aspect) op een systematische en effectieve manier kan managen.

Pilot C24

Een proefperiode om te testen of een concept functioneert.

C25 Organisatietheorie

Platte organisatie C25

Een organisatie met relatief weinig managementlagen.

Hiërarchische organisatie C25

Een organisatie met relatief veel managementlagen.

Span of control C25

Definitielijst IPMA ICB4

Het maximaal aantal personen dat effectief direct kan worden aangestuurd.	
<u>Depth of control</u>	C25
Het aantal managementlagen dat effectief kan worden aangestuurd.	
<u>Lijnmanager</u>	C25
Een manager verantwoordelijk voor de uitvoering van primaire of ondersteunende bedrijfsprocessen van een staande organisatie.	
<u>Lijnafdeling</u>	C25
Een afdeling die verantwoordelijk is voor de uitvoering van (een deel van) het primaire proces van de organisatie.	
<u>Stafafdeling</u>	C25
Een afdeling die de leiding ondersteunt in haar managementtaken.	
<u>Ondersteunende dienst</u>	C25
Een specialistische afdeling die een deel van de uitvoering verzorgt, ter ondersteuning van de andere lijnafdelingen.	
<u>Hulpdienst</u>	C25
Zie ondersteunende dienst.	
<u>Functie (positie)</u>	C25
Een verzameling van taken, rechten en plichten binnen een organisatie.	
<u>Functiescheiding</u>	C25
Het ontkoppelen van de uitvoerende en de controlerende taken.	
<u>Staaude organisatie</u>	C25
De permanente organisatie waarbinnen het project/programma zich afspeelt.	
<u>Operationele baas</u>	C25
Degene die vertelt wat je moet doen; welke werkzaamheden moeten worden uitgevoerd en wanneer het af moet zijn.	
<u>Functionele baas</u>	C25
Degene die jou vertelt hoe je werk moet worden gedaan.	
<u>Hiërarchische baas</u>	C25
Degene die jouw waardering en jouw salaris bepaalt.	
<u>Projectmatrixstructuur</u>	C25
Een structuur waarbij de rolverdeling van de operationele, functionele en hiërarchische baas voor de projectleden gescheiden is.	
<u>Autonome projectstructuur</u>	C25
Een structuur waarbij projecten geheel los van de staande organisatie worden uitgevoerd.	
<u>Projectcoördinatiestructuur</u>	C25
Een structurering waarbij projecten vrijwel geheel in de lijn worden uitgevoerd.	
<u>Primair proces</u>	C25
Het doelgerichte systeem van activiteiten dat de organisatie legitimeert en waaraan zij haar bestaansreden ontleent.	
<u>Transformatieproces</u>	C25
Een proces dat een verandering van (fysieke) kenmerken teweegbrengt.	
<u>Transactieproces</u>	C25
Een proces dat een ruil teweegbrengt.	
<u>Systeem</u>	C25
Een geheel van samenhangende of elkaar beïnvloedende elementen.	
<u>Systeembenadering</u>	C25
Een werkwijze om verschijnselen te bestuderen als een geheel met een onderlinge samenhang en in wisselwerking met de omgeving.	

Definitielijst IPMA ICB4

<u>Stysteemtheorie</u>	C25
Een aanpak om systemen te beschrijven en hun functioneren te bestuderen zonder die entiteit geheel te ontleden.	
<u>Blackbox</u>	C25
Een element waarvan het gedrag bekend is maar niet de inwendige constructie.	
<u>Raakvlakken (systemen)</u>	C25
Een systeemgrens, waarbij verschillende (sub)systemen/elementen invloed op elkaar kunnen uitoefenen.	
<u>Interface (systemen)</u>	C25
Een intermediair waarmee twee (sub)systemen/elementen met elkaar communiceren.	
<u>Integratie (systemen)</u>	C25
Het samenvoegen van een of meerdere systemen tot een geheel.	
<u>Terugkoppelende besturing</u>	C25
Een besturing waarbij de besturing plaatsvindt op de output.	
<u>Voorwaartskoppelende besturing</u>	C25
Een besturing waarbij de besturing plaatsvindt op de input.	
<u>Ketenmanagement</u>	C25
Het management van de gehele keten van activiteiten over meerdere afdelingen of organisaties om producten en diensten te kunnen leveren aan de eindgebruiker.	
 <u>C26 Projectmanagementstandaarden en –methoden: geen definities</u>	
 <u>C27 Procesontwikkelingsmethoden</u>	
<u>Agile</u>	C27
Een conceptueel raamwerk voor het flexibel en iteratief doorvoeren van veranderingen.	
<u>Scrum</u>	C27
Een specifieke agile-methode voor procesontwikkeling.	
<u>Lean Six Sigma</u>	C27
Een methode die zich richt op het creëren van waarde en het elimineren van verspilling in alle processen, waarbij gebruik gemaakt wordt van statistische technieken.	
<u>Kanban</u>	C27
Een aanpak om het werk te stroomlijnen en de doorlooptijden van het uit te voeren werk te verkorten.	
<u>Producteigenaar</u>	C27
Degeene die namens de klant verantwoordelijk is voor het specificeren en prioriteren van de functionaliteiten.	
<u>Ontwikkelteam</u>	C27
Het multifunctionele zelfsturende team dat verantwoordelijk is voor het ontwikkelen en opleveren van de gevraagde functionaliteit in de Sprints.	
<u>Scrummaster</u>	C27
Een dienend leider die verantwoordelijk is voor het Scrum proces.	
<u>Scrum ceremonie</u>	C27
Een gedefinieerde bijeenkomst in de methode Scrum.	
<u>Backlog refinement</u>	C27
Het verduidelijken, verbeteren, prioriteren en schatten van de Product backlog.	
<u>Start of Sprint (SoS)</u>	C27
De workshop bij de start van de Sprint waarin de Producteigenaar de in die Sprint te ontwikkelen functionaliteiten toelicht aan de hand van User Stories.	

Definitielijst IPMA ICB4

Sprint Planning Meeting

C27

De workshop na de Start of Sprint waarin het Ontwikkelteam het benodigde werk voor de komende Sprint plant.

Dagelijkse stand-up

C27

De dagelijkse vergadering tijdens een Sprint (timebox) waarin ieder lid van het Ontwikkelteam de voortgang van zijn werk aangeeft en waarbij alle deelnemers blijven staan om een actieve houding te handhaven om er zo voor te zorgen dat de bijeenkomst niet te lang duurt.

Sprint Review

C27

De afsluitende workshop in een Sprint waarin de gerealiseerde producten worden gepresenteerd aan en getest worden door de gebruikers.

Retrospective

C27

De evaluatie op het einde van een Sprint (timebox).

Scrum-of-Scrums

C27

Het overleg tussen verschillende Scrum-teams om het werk inhoudelijk op elkaar af te stemmen.

Artifacts

C27

Tastbare hulpproducten.

Product backlog

C27

Het geheel van functionaliteiten waar het op te leveren product uiteindelijk aan moet voldoen.

Sprint backlog

C27

Het geheel aan functionaliteiten die in de komende Sprint moet worden ontwikkeld.

Increment

C27

Het geheel van opgeleverde backlog items op het eind van een sprint.

Sprint

C27

Een vaste tijdsperiode (timebox) van 1 tot 4 weken waarin een werkend stuk software moet worden opgeleverd.

Velocity

C27

De hoeveelheid werk dat het Ontwikkelteam in één Sprint kan opleveren.

Release

C27

De verzameling van producten bij een gefaseerde overdracht, die als een eenheid wordt gemanaged, getest en geïmplementeerd.

Definition of done

C27

De definitie waaraan op te leveren functionaliteiten moeten voldoen om geaccepteerd te worden.

User story

C27

Een gestructureerde beschrijving wat een functionaliteit omvat en waarom een klant die functionaliteit wil hebben.

Epic

C27

Een omvangrijke User story die nog verder moet worden uitgesplitst in een aantal kleinere User Stories.

Impedement

C27

Issues die het werk van het Ontwikkelteam verstoren.

Scrum bord

C27

Het takenbord waarop het nog uit te voeren werk, het onderhanden werk en het gereede werk in een Sprint wordt aangegeven.

Burn-dow grafiek

C27

Een grafiek waarop de omvang van de nog uit te voeren User Stories in een Sprint wordt gevisualiseerd.

C28 Personeelsmanagement

Personeelsbeleid

C28

Dat onderdeel van het ondernemingsbeleid dat direct betrekking heeft op het personeel.

Definitielijst IPMA ICB4

<u>Personeelsmanagement</u>	C28
Het besturen en leidinggeven aan het personeelsbeleid.	
<u>Functioneringsgesprek</u>	C28
Een dialoog tussen werknemer en leidinggevende, waarin het wederzijdse functioneren besproken wordt.	
<u>Beoordelingsgesprek</u>	C28
Een gesprek waarin de leidinggevende zijn oordeel geeft over het functioneren van de medewerker, zowel qua inzet als in kwalitatief en sociaal opzicht.	
<u>Competentiemanagement</u>	C28
Het management en ontwikkeling van de competenties van de individuele personen in een organisatie om te zorgen dat deze mensen toegerust zijn en blijven voor hun taakstellingen in een voortdurend veranderende omgeving.	
<u>Single loop leren</u>	C28
Het leren via instructies hoe iets gedaan moet worden.	
<u>Double loop leren</u>	C28
Het leren door het begrijpen van de achterliggende principes.	
<u>Triple loop leren</u>	C28
Het leren hoe te leren.	
<u>C29 Financiële administratie</u>	
<u>Variabele kosten</u>	C29
Kosten die veranderen ten gevolge van een verandering in de bedrijfsdrukke.	
<u>Vaste kosten</u>	C29
Kosten die niet veranderen ten gevolge van een verandering in de bedrijfsdrukke (zolang de bedrijfsdrukke binnen een bepaalde omvang blijft).	
<u>Directe kosten</u>	C29
Kosten die op een kosteneffectieve manier rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan een object.	
<u>Indirecte kosten</u>	C29
Kosten die niet rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan een object.	
<u>Financiële bedrijfsadministratie</u>	C29
De administratie van een organisatie waarin alle financiële feiten worden vastgelegd, de doorbelastingen en de kostprijzen worden berekend voor de verschillende activiteiten en de uitgaven worden bewaakt.	
<u>Boekhouding</u>	C29
de systematische vastlegging van financiële feiten van een persoon, of organisatie.	
<u>Grootboek</u>	C29
Een register waarin voor iedere post op de balans de wijzigingen worden bijgehouden.	
<u>Journalpost</u>	C29
Een notitie waarin wordt aangegeven welke grootboekrekeningen naar aanleiding van een financiële gebeurtenis gedebiteerd en gecrediteerd moeten worden.	
<u>Dagboek</u>	C29
Een register waarin in chronologische volgorde aantekening plaats van alle bedrijfsgebeurtenissen die leiden tot wijzigingen in de grootte of de samenstelling van het vermogen.	
<u>Jaarrekening</u>	C29
De financiële rapportage van een organisatie over een boekjaar, bestaande uit een balans, een winst- en verliesrekening, een kasstroomoverzicht en een toelichting op deze onderdelen en op de gehanteerde grondslagen.	
<u>Balans</u>	C29
Een overzicht van de bezittingen en verplichtingen uitdrukt in geld.	

Definitielijst IPMA ICB4

<u>Debetzijde balans</u>	C29
Het geheel van bezittingen en vorderingen van een organisatie.	
<u>Creditzijde balans</u>	C29
Het geheel van vermogensvormen waarmee de bezittingen en vorderingen van een organisatie zijn gefinancierd.	
<u>Materiële vaste activa</u>	C29
Tastbare duurzame bedrijfsmiddelen die in bezit zijn van de onderneming.	
<u>Immateriële vaste activa</u>	C29
Niet-tastbare vaste activa, zoals vergunningen en goodwill.	
<u>Financiële vaste activa</u>	C29
Deelnemingen en effecten in het bezit van de onderneming.	
<u>Vaste activa</u>	C29
Activa die een gebruiksperiode hebben van langer dan een jaar.	
<u>Voorraden</u>	C29
Grondstoffen, halffabricaten en nog niet verkochte eindproducten.	
<u>Vorderingen</u>	C29
Bedragen die klanten nog aan de onderneming moeten betalen excl. BTW.	
<u>Liquide middelen</u>	C29
Saldi van kas, bank en giro.	
<u>Vlottende activa</u>	C29
Activa die een gebruiksperiode hebben korter dan een jaar.	
<u>Totale activa</u>	C29
Totaal van bezittingen en vorderingen van een onderneming.	
<u>Aandelenkapitaal</u>	C29
Nominale waarde geplaatste kapitaal dat door de aandeelhouders is gestort.	
<u>Reserve</u>	C29
Niet aan de aandeelhouders uitbetaalde deel van de winst.	
<u>Eigen vermogen</u>	C29
Totaal van het aandelenkapitaal en de algemene reserves.	
<u>Voorzieningen</u>	C29
Reservering voor toekomstige verplichtingen, zoals een pensioenvoorziening.	
<u>Lange termijn-schulden</u>	C29
Schulden met een looptijd langer dan een jaar, zoals een hypotheek.	
<u>Bankkrediet</u>	C29
Tijdelijk krediet dat in principe binnen een jaar opeisbaar is.	
<u>Overige kortlopende schulden</u>	C29
Bedragen nog te betalen aan derden, zoals crediteuren, belastingen en premies.	
<u>Winst- en verliesrekening</u>	C29
Een samenvattend overzicht van alle kosten en opbrengsten gedurende een bepaalde periode.	
<u>Netto omzet</u>	C29
Gefactureerde omzet excl. BTW.	
<u>Kostprijs van de omzet</u>	C29
Direct aan de omzet toe te rekenen kosten, zoals het uitbestede werk.	
<u>Bruto omzetresultaat (bruto marge, bruto winst)</u>	C29
Netto omzet minus kostprijs van de omzet.	
<u>Bedrijfskosten</u>	C29
Kosten van de algemene bedrijfsvoering, zoals kosten personeel en huisvesting.	
<u>Operationeel resultaat</u>	C29
Bruto omzetresultaat minus bedrijfskosten.	
<u>Afschrijvingen</u>	C29

Definitielijst IPMA ICB4

De boekhoudkundige waardedaling van een materiele vaste activa.

<u>Bedrijfsresultaat</u>	C29
Totaal van de operationele baten en lasten.	
<u>Financiële baten en lasten</u>	C29
Rentebaten minus de rentekosten en de kosten voor financiering.	
<u>Resultaat (netto winst) voor belasting</u>	C29
Bedrijfsresultaat minus financiële baten en lasten.	
<u>Vennootschapsbelasting</u>	C29
Te betalen belasting over de nettowinst van de onderneming.	
<u>Resultaat (netto winst) na belasting</u>	C29
Resultaat voor belasting minus vennootschapsbelasting.	
<u>Dividend</u>	C29
Bedrag wat aan de aandeelhouders wordt uitgekeerd.	
<u>Toevoeging reserves</u>	C29
Bedrag wat in het boekjaar wordt toegevoegd aan de reserves op de balans.	
<u>IFRS</u>	C29
International Financial Reporting Standards, boekhoudkundige standaarden voor het opstellen van jaarverslagen.	
<u>EBITDA</u>	C29
Het acroniem voor Earnings Before Interest, Tax, Depreciation and Amortization, ofwel Resultaten voor Rente, Belasting en Afschrijving op vaste activa.	
<u>EBIT</u>	C29
Een acroniem voor Earnings Before Interest and Taks, ofwel Resultaten voor Rente en Belasting.	
<u>Operationele kosten</u>	C29
De operationele kosten ofwel alle terugkerende kosten van de onderneming, die binnen het jaar gemaakt worden.	
<u>Kapitaalkosten</u>	C29
Investeringskosten ofwel alle kosten die worden gemaakt voor de ontwikkeling van duurzame productiemiddelen, die langer dan 1 jaar gebruikt worden.	
<u>Operational expenses (Opex)</u>	C29
Zie operationele kosten.	
<u>Capital expenses (Capex)</u>	C29
Zie kapitaalkosten.	
<u>Activum (activa)</u>	C29
Een bedrijfsmiddel van een organisatie.	
<u>Passiva</u>	C29
Het totaal van alle schulden inclusief het eigen vermogen.	
<u>Debiteur</u>	C29
De persoon of organisatie die u nog geld schuldig is.	
<u>Crediteur</u>	C29
De persoon of organisatie waaraan u geld schuldig bent.	
<u>Investing</u>	C29
De (financiële) inspanning om een duurzaam bedrijfsmiddel te verwerven.	
<u>Boekwaarde</u>	C29
De waarde van een productiemiddel zoals die blijkt uit de balans van de onderneming.	
<u>Kasstroom</u>	C29
Het verschil tussen geldontvangsten en gelduitgaven gedurende een bepaalde periode.	
<u>Onderhanden projecten</u>	C29
Overeenkomsten met derden voor de realisatie van activa.	
<u>Onderhanden werk (OHW)</u>	C29

Definitielijst IPMA ICB4

Het uitgevoerde werk in opdracht wat nog niet is gefactureerd of geactiveerd.

<u>Solvabiliteit</u>	29
De mate waarin een onderneming in geval van liquidatie in staat is aan haar verplichtingen te voldoen.	
<u>Liquiditeit</u>	C29
De mate waarin een onderneming in staat is aan haar direct opeisbare verplichtingen te voldoen.	
<u>Netto werkkapitaal</u>	C29
Vlottende activa – vlottende passiva.	
<u>Rentabiliteit</u>	C29
Het rendement op het geïnvesteerd vermogen.	
<u>Variabele kostencalculatie</u>	C29
Een methode van kostencalculatie waarbij alleen de variabele kosten als productkosten aan de producten/orders worden toegerekend.	
<u>Direct Costing (D.C.)</u>	C29
Zie variabele kostencalculatie.	
<u>Integrale kostprijsberekening</u>	C29
Een methode van kostencalculatie waarbij de indirecte kosten in de kostprijsmethode worden meegenomen.	
<u>Absorption Costing</u>	C29
Zie Integrale kostprijsberekening.	
<u>Opslagmethode</u>	C29
De methode waarin de indirecte kosten via een opslagmethode worden doorbelast aan een kostendrager.	
<u>Kostenplaatsmethode</u>	C29
De methode waarin de indirecte kosten via kostenplaatsen worden doorbelast aan een kostendrager.	
<u>Kostenplaats</u>	C29
Een reëel of fictief bedrijfsonderdeel waar een homogene prestatie wordt geleverd.	
<u>Hoofdkostenplaats</u>	C29
Een bedrijfsonderdeel waar een eindproduct wordt vervaardigd.	
<u>Zelfstandige kostenplaats</u>	C29
Een bedrijfsonderdeel waar een gemeten prestatie wordt verricht voor een andere kostenplaats.	
<u>Hulpkostenplaats</u>	C29
Een algemene kostengroep die functioneert als kostenplaats.	
<u>Kostendrager</u>	C29
Een product die door het project moet worden gerealiseerd.	
<u>Overabsorptie</u>	C29
Wanneer de interne verrekening hoger is dan de werkelijke kosten	
<u>Onderabsorptie</u>	C29
Wanneer de interne verrekening lager is dan de werkelijke kosten	

C31 Duurzaamheid

<u>Maatschappelijk verantwoord ondernemen</u>	C31
De actieve en vrijwillige maar niet vrijblijvende maatschappelijke rol die een organisatie op zich neemt en die verder gaat dan het in acht nemen van wettelijke voorschriften.	
<u>Duurzame ontwikkeling</u>	C31
De ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien, in gevaar te brengen.	
<u>Duurzaam ondernemen</u>	C31

Definitielijst IPMA ICB4

Het ondernemen waarbij een balans wordt gezocht tussen Profit, People en Planet.

<u>Duurzaamheid</u>	31
De eigenschap van lang goed te blijven of te blijven bestaan.	
<u>C32 Wet- en regelgeving</u>	
<u>Verdrag</u>	C32
Een schriftelijke overeenkomst van bindende aard tussen twee of meer staten of volkenrechtelijke instellingen.	
<u>Wet</u>	C32
De geschreven rechtsregels.	
<u>Jurisprudentie</u>	C32
Het geheel van uitspraken door de rechters.	
<u>Gewoonterecht</u>	C32
Het recht dat is gebaseerd op gewoonten (ongeschreven recht).	
<u>Rechtsleer</u>	C32
Het geheel van geschriften gewijd aan de uitleg van het recht door gezaghebbende auteurs.	
<u>Privaat-, burgerlijk of civiele recht</u>	C32
Het recht dat regels geeft met betrekking tot de verhouding tussen burgers onderling.	
<u>Publiekrecht</u>	C32
Het recht dat regels geeft met betrekking tot de bevoegdheden van overheidsorganen en over de onderlinge verhouding tussen de verschillende overheden.	
<u>Dwingend recht</u>	C32
Het recht waarvan slechts de formele wetgever van kan afwijken.	
<u>Regelend recht</u>	C32
Het recht waarop partijen in onderlinge overeenstemming mogen afwijken (in privaatrecht ook wel het aanvullend recht genoemd).	
<u>Aanvullend recht</u>	C32
In het bestuursrecht het recht dat van toepassing is in die gevallen dat er geen wettelijke bepalingen zijn opgenomen in andere onderdelen van het bestuursrecht. In privaatrecht een synoniem voor het regelend recht.	
<u>Overeenkomst</u>	C32
Een meerzijdige rechtshandeling, waarmee partijen over en weer bepaalde rechtsgevolgen beogen.	
<u>Vormvrije overeenkomst</u>	C32
Een overeenkomst die tot stand komt op het moment dat partijen een wilsovereenstemming bereiken.	
<u>Formele overeenkomst</u>	C32
Een overeenkomst die volgens de wet behalve een wilsovereenstemming ook een akte nodig heeft.	
<u>Mondelinge overeenkomst</u>	C32
Zie vormvrije overeenkomst.	
<u>Wanprestatie</u>	C32
Een aan een van de partijen in een overeenkomst toe te rekenen tekortkoming.	
<u>In gebreke stellen</u>	C32
Een formele claim op levering door de wederpartij, waarbij hem nog een laatste gelegenheid wordt gegeven te presteren.	
<u>In verzuim</u>	C32
Een partij als deze niet het afgesprokene heeft geleverd op of voor de fatale termijn, of op of voor de termijn gegeven bij een in gebreke stelling.	
<u>Fatale termijn</u>	C32

Definitielijst IPMA ICB4

Een niet-verlengbare uiterste termijn waarop de prestatie moet worden geleverd wil deze nog nut hebben.

<u>Onrechtmatige daad</u>	C32
Een handeling of het nalaten van een handeling die onrechtmatig is.	
<u>Causaal verband</u>	C32
Als een gebeurtenis plaatsvindt als gevolg van bepaalde andere gebeurtenissen die daaraan vooraf gegaan zijn (oorzaak en gevolg).	
<u>Intellectueel eigendomsrecht</u>	C32
Het recht van rechthebbenden op een voortbrengsel van de menselijke geest.	
<u>Auteursrecht</u>	C32
Het alleenrecht van een auteur om zijn werken van literatuur, wetenschap of kunst te openbaren of verveelvoudigen. Onder het auteursrecht vallen ook het portretrecht en het beeldrecht.	
<u>Octrooirecht</u>	C32
Het recht van de octrooihouder om anderen te verbieden zijn uitvinding commercieel uit te baten, in ruil voor openbaarmaking van die uitvinding.	
<u>Merkenrecht</u>	C32
Het alleenrecht op het voeren van een bepaald merk (zoals een naam of logo).	
<u>Gebruiksrecht</u>	C32
Het recht van rechthebbenden op het gebruik van een voortbrengsel van de menselijke geest. Het gebruiksrecht valt weer uiteen in het genotsrecht en het beschikkingsrecht.	
<u>Genotsrecht</u>	C32
Geeft het recht op het feitelijk gebruik van zijn zaak.	
<u>Beschikkingsrecht</u>	C32
Geeft de eigenaar de bevoegdheid ten aanzien van zijn zaak alle denkbare rechtshandelingen te verrichten.	
<u>Licentie</u>	C32
De formele of wettelijke toestemming om iets te doen.	
<u>Functioneel dader</u>	C32
Een verantwoordelijke die bevoegd is om in te grijpen en dit nalaat en bewust aanvaardt dat een onrechtmatige daad plaatsvindt.	
<u>C33 Gezondheid, beveiliging, veiligheid en milieu</u>	
<u>Gezondheid</u>	C33
De toestand van welzijn in geestelijk, lichamelijk en/of maatschappelijk opzicht.	
<u>Beveiliging</u>	C33
De bescherming van een persoon of object tegen geweld, bedreiging, gevaar of schade.	
<u>Veiligheid</u>	C33
De waarborg tegen aantasting van een persoon of object.	
<u>Milieu</u>	C33
Het leefklimaat van mens, dier en plant.	
<u>Bevoegd gezag</u>	C33
De instantie die een bepaalde vergunning of concessie kan verlenen.	
<u>Algemene maatregel van bestuur (AMvB)</u>	C33
Een besluit van de regering, waarin wettelijke regels nader worden uitgewerkt	
<u>Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E)</u>	C33
Een verplichte inventarisatie en evaluatie van de veiligheids- en gezondheidsrisico's in het kader van de Arbowet.	
<u>Milieu-effectrapportage (MER)</u>	C33
Een rapportage die de milieugevolgen in beeld brengt van een besluit voordat het besluit wordt genomen.	

C41 Invloed en belangen

<u>Macht</u>	C41
Het vermogen om het handelen van anderen te sturen, te verruimen of te beperken.	
<u>Positionele macht</u>	C41
Macht die wordt verkregen door iemands positie in de organisatie. Positionele macht is onder te verdelen in legitieme, belonings- en strafmacht en connectiemacht.	
<u>Persoonlijke macht</u>	C41
Macht die wordt verkregen door de competenties van de persoon in kwestie. Persoonlijke macht is onder te verdelen in referentie-, informatie- en deskundigheidsmacht.	
<u>Formele macht</u>	C41
Het vermogen om het handelen van anderen te sturen, te verruimen of te beperken op basis van de formele positie die iemand verworven heeft.	
<u>Informele macht</u>	C41
Het vermogen om het handelen van anderen te sturen, te verruimen of te beperken op basis van een zichtbare of voelbare onderstroom die deze invloed als juist kenmerkt.	
<u>Invloed</u>	C41
Het concrete effect van machtsuitoefening.	
<u>Belang</u>	C41
Een kwestie waaraan betrokkenen voordeel ontleen of, indien ze geschaad worden, nadeel van ondervinden.	
<u>PESTLE</u>	C41
Een acroniem van zes (machts-)gebieden: Political, Economical, Sociological, Technical, Legal en Environmental.	
<u>PESTLE-analyse</u>	C41
Een analysemethode om omgevingsfactoren die invloed kunnen hebben op een organisatie in kaart te brengen.	

C51 Cultuur en waarden

<u>Cultuur</u>	C51
De representatie van waarden, overtuigingen en veronderstellingen in vanzelfsprekend gedrag.	
<u>Cultuurverandering</u>	C51
Het doorbreken van vanzelfsprekende gedragspatronen door bewuste ontwikkeling van nieuwe onderliggende waarden, overtuigingen en veronderstellingen.	
<u>Cultuur bewust handelen</u>	C51
Het vermogen het eigen handelen af te stemmen op de cultuur van de organisatie en de samenleving.	
<u>Respect</u>	C51
Waardering, achting of eerbied hebben voor iemand om zijn kwaliteiten of vaardigheden.	

G11/12/13 Zelfreflectie en zelfmanagement

<u>Zelfmotivatie</u>	G11/12/13
Het vermogen om zichzelf tot handelen te bewegen en gestelde doelen na te streven.	
<u>Wil</u>	G11/12/13
Het bewuste vermogen om van een gedachte over te gaan naar een handeling.	
<u>Zelfbeheersing</u>	G11/12/13
Het op een systematische en gedisciplineerde manier omgaan met stressvolle situaties.	

Definitielijst IPMA ICB4

<u>Zelfkennis</u>	G11/12/13
Het vermogen om zowel je geestelijke als fysieke mogelijkheden en onmogelijkheden in concrete situaties in te schatten.	
<u>Spanning</u>	G11/12/13
Een toestand van grote aandacht, meestal bij onzekerheid over de afloop van een gebeurtenis.	
<u>Ontspanning</u>	G11/12/13
Het in moeilijke situaties verminderen of wegnemen van spanningen.	
<u>Stress</u>	G11/12/13
Een langdurige of plotseling heftige verstoring van het evenwicht tussen belasting en belastbaarheid.	
<u>Stressmanagement</u>	G11/12/13
Een geheel van technieken en therapeutische behandelingen gericht op het verminderen van fysieke, emotionele en rationele spanning.	
<u>Ontspanningstechnieken</u>	G11/12/13
Technieken die gericht zijn op het kunnen ontspannen.	
<u>Interventietechnieken</u>	G11/12/13
Technieken die gericht zijn op het ingrijpen in een proces, om dit ten goede te keren.	
<u>Tijdmanagement</u>	G11/12/13
Het managen van je eigen beschikbare tijd op zo'n effectief mogelijke manier.	
<u>Rationele intelligentie (IQ)</u>	G11/12/13
Het vermogen logisch te redeneren, te analyseren en te verklaren.	
<u>Emotionele intelligentie (EQ)</u>	G11/12/13
De mate waarin iemand zelfkennis bezit en deze kennis in relaties sociaalvaardig weet in te zetten.	
<u>Rationeel-emotieve therapie (RET)</u>	G11/12/13
Een vorm van coaching die ervan uitgaat dat het niet de problemen zijn die het ons moeilijk maken, maar dat het de wijze is waarop we daarna kijken.	
<u>G21/22 Persoonlijke integriteit en betrouwbaarheid</u>	
<u>Betrouwbaarheid</u>	G21/22
De mate waarin men erop kan vertrouwen dat een ander een belofte of toezegging na zal komen.	
<u>Ethiek</u>	G21/22
Het moreel geaccepteerd gedrag van elk mens.	
<u>Beginslethiek</u>	G21/22
Een denkwijze binnen de ethiek waarbij de oplossing van een ethisch probleem steeds recht doet aan een of meer beginselen.	
<u>Deontologie</u>	G21/22
Zie beginslethiek.	
<u>Gevolgenethiek</u>	G21/22
Een denkwijze binnen de ethiek waarbij het ethisch juist handelen wordt bepaald door het goede resultaat dat bij dat handelen voor ogen staat.	
<u>Deugdenethiek</u>	G21/22
Een denkwijze binnen de ethiek waarbij het ethisch juist handelen wordt bepaald door de vraag 'Hoe moet ik leven?'. <u>Persoonlijke ethiek</u>	G21/22
De ethiek aangaande de verschillende waarden en normen die een rol spelen bij de morele keuzen die door een persoon zelf worden gemaakt.	

Definitielijst IPMA ICB4

<u>Bedrijfsethiek</u>	G21/22
De ethiek aangaande de verschillende waarden en normen die een rol spelen bij de morele keuzen die door een bedrijf worden gemaakt.	
<u>Beroepsethiek</u>	G21/22
De ethiek aangaande het maken van bewuste keuzen voor normen en waarden, die je naleeft bij de uitoefening van je beroep.	
<u>Zorgethiek</u>	G21/22
Een denkwijze binnen de ethiek waarbij het ethisch handelen wordt bepaald door het belang van en de zorg voor de naaste.	
<u>G31-36 Persoonlijke communicatie</u>	
<u>Communicatie</u>	G31-36
Uitwisseling van informatie.	
<u>Communicatiemodel</u>	G31-36
Een model waarin de relaties tussen zender, bericht en ontvanger schematisch wordt voorgesteld. Dit omvat tenminste de zender, de ontvanger, de boodschap, het kanaal en ruis.	
<u>Communicatiekanaal</u>	G31-36
Het medium waarop communicatie wordt overgedragen. Informatie kan mondeling, schriftelijk, elektronisch en audiovisueel worden overgedragen.	
<u>Verbale communicatie</u>	G31-36
Communicatie door middel van woorden en/of geluiden.	
<u>Non-verbale communicatie</u>	G31-36
Communicatie via lichaamstaal, de intonatie en/of tekens en symbolen.	
<u>Miscommunicatie</u>	G31-36
De situatie waarin de ontvanger de overgebrachte boodschap anders interpreteert dan de zender bedoelde.	
<u>Ruis</u>	G31-36
Al datgene wat de communicatie verstoort.	
<u>Externe ruis</u>	G31-36
Ruis veroorzaakt door een externe oorzaak, waardoor de ontvanger bepaalde delen van de boodschap mist.	
<u>Interne ruis</u>	G31-36
Ruis veroorzaakt door een innerlijke toestand van (een van) de communicatiepartners.	
<u>Selectieve perceptie</u>	G31-36
Een vorm van interne ruis waarbij de ontvanger slechts dat waarneemt wat appelleert aan zijn gevoels- en overtuigingswereld.	
<u>Cognitieve dissonantie</u>	G31-36
De onaangename spanning die ontstaat bij het kennismaken van feiten en opvattingen die strijdig zijn met een eigen overtuiging of mening, of bij gedrag dat strijdig is met de eigen overtuiging, waarden en normen.	
<u>LSD-formule</u>	G31-36
Een acroniem voor Luisteren, Samenvatten en Doorvragen en geeft de drie belangrijkste aspecten om meer energie in een gesprek te brengen.	
<u>Actief luisteren</u>	G31-36
Een techniek waarbij de luisteraar door middel van hm'en, papagaaien, spiegelen en samenvatten laat zien dat hij luistert.	
<u>Rapport maken</u>	G31-36
Een techniek waarbij de luisteraar al dan niet onbewust op dezelfde golflengte van de spreker gaat zitten door bijvoorbeeld hetzelfde taalgebruik te hanteren en eenzelfde houding aan te nemen.	

Definitielijst IPMA ICB4

<u>Gesloten vraag</u>	G31-36
Een vraag waar je met ja of nee kunt antwoorden.	
<u>Open vraag</u>	G31-36
Een vraag waar je niet eenvoudig met ja of nee op kunt antwoorden.	
<u>Suggestieve vraag</u>	G31-36
Een vraag met een onderhuidse boodschap.	
<u>Retorische vraag</u>	G31-36
Een vraag waar je zelf helemaal geen antwoord op verwacht, hooguit een instemmend gebrom.	
<u>Feedback geven</u>	G31-36
Het aanspreken van de ander op zijn gedrag als de normale transparantie in het wederzijdse verkeer niet helpt.	
<u>Vergadering</u>	G31-36
Een bijeenkomst van twee of meer personen die binnen een bepaalde tijdspanne bepaalde onderwerpen bespreken om tot een oordeel en/of een besluit te komen.	
<u>Overleg</u>	G31-36
Een bespreking om tot een besluit te komen.	
<u>Presentatie</u>	G31-36
Een mondelinge informatieoverdracht aan een groep van toehoorders, die doorgaans visueel wordt ondersteund.	
<u>Elevator pitch</u>	G31-36
Een zeer korte verbale presentatie voor het 'verkopen' van jezelf en/of een idee, product of dienst.	
<u>Gesprek</u>	G31-36
Een mondelinge communicatie tussen een of meer personen.	
<u>Rapport</u>	G31-36
Schriftelijk verslag.	
<u>Rapporteren</u>	G31-36
Het mondeling of schriftelijk verslag doen.	
<u>Workshop</u>	G31-36
Een participerende werkbijeenkomst, waarin deelnemers op interactieve wijze actief meewerken aan het resultaat.	
<u>G41/42/43 Relaties en betrokkenheid</u>	
<u>Cultuur</u>	G41/42/43
Het geheel van normen en waarden zoals die gedeeld worden door een groep.	
<u>Openheid</u>	G41/42/43
De mate waarin men meningen en emoties deelt en open staat voor de mening van anderen.	
<u>Meesprekende cultuur</u>	G41/42/43
Een cultuur waarin bepaalde belanghebbenden het recht van advies of instemming hebben bij voorgenomen besluiten.	
<u>Introspectieve cultuur</u>	G41/42/43
Een cultuur waarin het de gewoonte is om te luisteren naar de onderbouwing en betekenis van opvattingen en visies van verschillende belanghebbenden, teneinde te komen tot inzicht en breed gewaardeerde besluiten.	

Definitielijst IPMA ICB4

<u>Cultuur van openheid</u>	G41/42/43
Gemeenschappelijk gedrag dat gefundeerd is op waarden als wederzijdse waardering, collectieve besluitvorming, introspectieve houding en integere motieven, waardoor complexe vraagstukken openlijk besproken kunnen worden.	
<u>Betrokkenheid</u>	G41/42/43
Een sterk innerlijk gevoel van verbondenheid met de omgeving, waardoor motivatie ontstaat.	
<u>Motivatie</u>	G41/42/43
De innerlijke wens en de wil gedisciplineerd te werken aan concrete resultaten.	
<u>Intrinsieke motivatie</u>	G41/42/43
De motivatie die voortkomt uit de persoon zelf, zijn persoonlijkheid en zijn waarden en normen.	
<u>Extrinsieke motivatie</u>	G41/42/43
De motivatie die voortkomt uit de kennis en ervaring die men heeft, de potentie om ergens aan bij te dragen en de betrokkenheid met de omgeving of de omstandigheden.	
<u>Procesconsultatie</u>	G41/42/43
Het zodanig opbouwen van een relatie met de klantorganisatie dat deze in staat wordt gesteld vraagstukken uit de interne en externe omgeving waar te nemen, te begrijpen en erop te acteren, waardoor beoogde verbeteringen van de grond kunnen komen.	
<u>Adviseren</u>	G41/42/43
Het geven van raad aan anderen.	
<u>Argumenteren</u>	G41/42/43
Het ondersteunen van standpunten met één of onderbouwingen.	
<u>G51 Leiderschap</u>	
<u>Management</u>	G51
Het geheel van alle leidinggevende taken die nodig zijn om een voorgenomen resultaat te realiseren.	
<u>Leiderschap</u>	G51
Het sturen en motiveren van anderen in hun rol of taak om doelen te realiseren.	
<u>Rolinhoud</u>	G51
De taakuitvoering, gedrag, houding en uiterlijke kenmerken die horen bij de uitvoering van een bepaalde rol.	
<u>Rolopvatting</u>	G51
De persoonlijke wijze waarop iemand invulling geeft aan de rolinhoud.	
<u>Rolverwachting</u>	G51
De impliciete en expliciete verwachtingen van de omgeving ten aanzien van de manier waarop de rolinhoud vorm en inhoud behoort te krijgen.	
<u>Rolvermenging</u>	G51
Het onbewust overnemen (van delen) van de rolinhoud van anderen.	
<u>Assertiviteit</u>	G51
Het op een niet kwetsende, tactvolle manier opkomen voor de eigen mening, behoeften en belangen.	
<u>Overtuigingskracht</u>	G51
Het vermogen overeenstemming te bereiken over gemeenschappelijke doelen met behulp van discussies of de kracht van argumenten.	
<u>Draagvlak</u>	G51
De mate waarin belanghebbenden een onderwerp ondersteunen.	

Definitielijst IPMA ICB4

<u>Coachen</u>	G51
Een persoon of groep begeleiden bij het zelfstandig vinden van een oplossing voor een probleem.	
<u>Coachend leiderschap</u>	G51
Een leidinggevende aanpak, waarbij de leidinggevende de medewerker zelf laat nadenken over situaties, de eigen persoonlijke kwaliteiten en verantwoordelijkheden die genomen kunnen worden.	
<u>G61/62 Teamwerk</u>	
<u>Teamwerk</u>	G61/62
Het concept dat mensen samenwerken als een team.	
<u>Team</u>	G61/62
Een groep mensen die in onderlinge afhankelijkheid samenwerken aan het verwezenlijken van een gemeenschappelijk doel of resultaat.	
<u>Teamontwikkelingsfasen</u>	G61/62
Opeenvolgende stappen in de groepsontwikkeling van teams, om te komen tot een effectieve uitvoering van samenwerking.	
<u>Teambuilding</u>	G61/62
Een verzamelnaam voor een reeks groepsactiviteiten, om samenwerking te bevorderen.	
<u>Groepsblindheid</u>	G61/62
Het symptoom dat een team in zijn functioneren te veel intern gericht is en geen oog heeft voor signalen uit de omgeving.	
<u>Teamrol</u>	G61/62
Een kenmerkend geheel van gedragsopvattingen en -uitingen van een teamlid.	
<u>Virtueel team</u>	G61/62
Een groep mensen die door de tijd, ruimte en organisatorische grenzen heen samenwerken aan resultaten en doelen gebruikmakend van moderne communicatiemiddelen.	
<u>G71/72 Conflicten en crisis</u>	
<u>Conflict</u>	G71/72
Een botsing van meningen, belangen of karakters.	
<u>Conflictfase</u>	G71/72
Een classificatie van de ernst en de diepgang van een conflict.	
<u>Conflictstijl</u>	G71/72
Een specifieke vorm van gedrag voor het oplossen van conflicten.	
<u>Crisis</u>	G71/72
Een acuut probleem waardoor het functioneren of voortbestaan van een persoon, groep of organisatie wordt bedreigd.	
<u>Crisisplan</u>	G71/72
Een plan dat beschrijft hoe je dient te acteren bij het ontstaan van een crisis en hoe je ervoor zorgt dat je daarop voorbereid bent.	
<u>G81/82 Vindingrijkheid</u>	
<u>Reactieve probleemoplossing</u>	G81/82
Een oplossingsaanpak om vraagstukken op te lossen die voortkomen uit gestructureerde informatieverzamelingen en oorzaak analyses.	
<u>Proactieve probleemoplossing</u>	G81/82
Een oplossingsaanpak om vraagstukken op te lossen die voortkomen uit situatieonderzoeken teneinde reactieve vraagstukken te voorkomen.	

Definitielijst IPMA ICB4

<u>Correctieve probleemoplossing</u>	G81/82
Een oplossingsaanpak om vraagstukken op te lossen die voortkomen uit procescontrole en – beheersing.	
<u>Creatieve probleemoplossing</u>	G81/82
Een oplossingsaanpak om vraagstukken met behulp van creatieve technieken om nieuwe en originele oplossingen voor de geformuleerde vraagstukken te genereren.	
<u>Systeembenadering</u>	G81/82
Een werkwijze om verschijnselen te bestuderen als een geheel met een onderlinge samenhang en in wisselwerking met de omgeving.	
<u>Oorzaak-gevolgdiagram</u>	G81/82
Een visualisering van een oorzaak ten opzichte van meerdere gevolgen of andersom in de vorm van een visgraat.	
<u>Expertmening</u>	G81/82
Het bepalen van mogelijke oplossingen door een expert te raadplegen.	
<u>Delphi-methode</u>	G81/82
Het herhaald bevragen van meerdere deskundigen omtrent een probleemstelling zonder dat de deskundigen weten wie welke input geeft.	
<u>Prototyping</u>	G81/82
Het opstellen van een model of prototype om een oplossing te beoordelen.	
<u>multicriteria-analyse</u>	G81/82
Een evaluatiemethode om tussen diverse discrete alternatieven een rationele keuze te maken op basis van meer dan één onderscheidingscriterium.	
<u>Waardeanalyse</u>	G81/82
Een analysemethode om kosten en functies te optimaliseren.	
<u>Scenarioplanning</u>	G81/82
Een inschatting van de ontwikkeling uitgaande van verschillende condities (scenario's).	
<u>SWOT-analyse</u>	G81/82
Een analysemethode, waarbij wordt gekeken naar de (on)mogelijkheden voor de organisatie in zijn omgeving. SWOT is een acroniem voor Strength - Weaknesses - Opportunities - Threads.	
<u>Spiegelgesprek</u>	G81/82
Een (groeps)gesprek waarin feedback en informatie wordt verkregen in een directe confrontatie van luisteren en doorvragen.	
<u>Zintuigelijk verdiepen</u>	G81/82
Een techniek waarbij bij een gekozen idee vragen worden gesteld die alle zintuigen prikkelen.	
<u>Creativiteit</u>	G81/82
Het vermogen om te denken en te handelen op een originele en fantasierijke manier.	
<u>Brown-paper sessie</u>	G81/82
Een interactieve bijeenkomst, waarin deelnemers op een centrale wand of, gezien de naam, strook bruin papier, ideeën plaatsen waarmee vraagstukken kunnen worden opgelost.	
<u>Binnenstebuiten luisteren</u>	G81/82
Een techniek waarbij je zowel de steekwoorden opschrijft uit een betoog (buitenste luisteren) als in steekwoorden jouw associaties of gedachten naar aanleiding van dat betoog (binnenste luisteren).	
<u>Opstappers formuleren</u>	G81/82
Een techniek waarbij je het probleem formuleert in een 'Hoe kun je ...'-vraag.	
<u>Analogieën toepassen</u>	G81/82
Een techniek waarbij je een overeenkomst tussen twee zaken als grondslag neemt voor een redenering.	

Definitielijst IPMA ICB4

<u>Lateraal denken</u>	G81/82
Het opnieuw (anders) ordenen van bestaande informatie om nieuwe informatie te doen laten ontstaan.	
<u>Brainstorming</u>	G81/82
Een creativiteitstechniek waarin zo veel mogelijk nieuwe ideeën over een bepaald onderwerp of vraagstuk in een groep worden gegenereerd, waarbij het waardeoordeel over de geopperde ideeën wordt uitgesteld tot na de sessie.	
<u>Mindmap</u>	G81/82
Een diagram opgebouwd uit begrippen, teksten, relaties en/of plaatjes, die zijn geordend in de vorm van een boomstructuur rond een centraal thema.	
<u>Besluitvormingsproces</u>	G81/82
Het proces dat leidt tot een beslissing.	
<u>Meerderheid</u>	G81/82
Een besluitvorming op basis van minimaal de helft +1.	
<u>Compromis</u>	G81/82
Een besluitvorming waarbij men gezamenlijk een tussenoplossing overeenkomt.	
<u>Consensus</u>	G81/82
Een besluitvorming waarin alle partijen kunnen leven met de gemaakte keuze.	
<u>Delegatie</u>	G81/82
Een besluitvorming waarbij men de beslissingsbevoegdheid bij een ander neerlegt.	
<u>Unanimiteit</u>	G81/82
Een besluitvorming waarbij alle stemmen voor hetzelfde zijn.	
<u>Autoriteit</u>	G81/82
Een besluitvorming waarbij één persoon uiteindelijk de beslissing neemt.	
<u>G91 Onderhandelen</u>	
<u>Onderhandelen</u>	G91
Een communicatieproces waarbij twee of meer partijen met deels strijdige en deels gemeenschappelijke belangen vanuit verschillende posities tot overeenstemming trachten te komen.	
<u>Onderhandelingsstrategie</u>	G91
Een gekozen onderhandelingsaanpak.	
<u>Principieel onderhandelen</u>	G91
Het onderhandelen gericht op het bereiken van een win-winakkoord.	
<u>Win-winakkoord</u>	G91
Een overeenstemming tussen twee of meer verschillende partijen, die voor alle partijen tegemoet komt aan hun essentiële belangen.	
<u>Positioneel onderhandelen</u>	G91
Het onderhandelen gericht op het neerzetten van standpunten en het realiseren van posities.	
<u>BAZO</u>	G91
Een acroniem voor het Beste Alternatief Zonder Overeenstemming, dat kan worden gerealiseerd als een onderhandeling niet tot een resultaat leidt.	
<u>Openingsbod onderhandeling</u>	G91
De aanbieding waarmee je de onderhandeling start.	
<u>Streep punt onderhandeling</u>	G91
De uitkomst die je hoopt te bereiken als resultaat van de onderhandeling.	
<u>Weerstandpunt onderhandeling</u>	G91
Het punt vlak voor het breekpunt, welke nog slechts een laatste mogelijkheid open laat om de deal te sluiten.	

Definitielijst IPMA ICB4

<u>Breekpunt onderhandeling</u>	G91
Het punt waarop je de onderhandeling afbreekt en een oplossing gaat zoeken voor het probleem buiten de onderhandelende partij om.	
<u>Uitkomstverwachting onderhandeling</u>	G91
Wat je denkt te bereiken als resultaat van de onderhandeling.	
<u>Stijlflexibiliteit</u>	G91
Het kunnen variëren in gedrag, teneinde effectief invloed uit te oefenen op de belangensfeer, de machtssfeer, het onderhandelingsklimaat, de flexibiliteit en de opstelling van de onderhandelaars.	
<u>G101 Resultaatorientatie</u>	
<u>Politieke sensitiviteit</u>	G101
De gevoeligheid voor de interne verhoudingen voor het realiseren van besluitvorming in de organisatie.	
<u>Sociale sensitiviteit</u>	G101
De gevoeligheid voor de interne verhoudingen met betrekking tot de sociale en culturele verschillen tussen de verschillende personen en groeperingen en de daaruit mogelijk voortvloeiende discriminatie en subtielere achterstellende mechanismen.	
<u>Efficiëntie</u>	G101
De verhouding tussen de opbrengst en de inzet van middelen.	
<u>Doelmatigheid</u>	G101
Zie efficiëntie.	
<u>Effectiviteit</u>	G101
De mate waarin de gewenste doelen en resultaten zijn/worden gerealiseerd.	
<u>Doelgerichtheid</u>	G101
Zie effectiviteit.	
<u>Productiviteit</u>	G101
De hoeveelheid werk die in een bepaalde periode is verzet.	
<u>Resultaatgerichtheid</u>	G101
De aandacht van personen en/of een team op de te realiseren doelen.	
<u>V11 Projectaanpak</u>	
<u>Projectsucces</u>	V11
De mate waarin het projectresultaat de belanghebbenden tevreden stelt.	
<u>Projectsucces- en faalcriterium</u>	V11
Een aspect waarop in belangrijke mate het succes of falen van het project wordt afgemeten door de diverse betrokkenen.	
<u>Succes- en faalfactor</u>	V11
Een aspect die een sterke invloed heeft op het al dan niet succesvolle verloop van een project.	
<u>Projectmanagementsucces</u>	V11
De mate waarin alle relevante belanghebbenden tevreden zijn over het optreden van de projectmanager.	
<u>Projectaanpak</u>	V11
De beschrijving op hoofdpunten hoe de op te leveren resultaten worden gerealiseerd.	
<u>V21 Eisen en doelen</u>	
<u>Projectdoel</u>	V21
Het te realiseren organisatiedoel ofwel het effect dat de opdrachtgever met de op te leveren resultaten wil bereiken.	

Definitielijst IPMA ICB4

<u>Projectdoelstelling</u>	V21
Het binnen de gestelde criteria en restricties realiseren van het projectresultaat.	
<u>Wens</u>	V21
Een criterium waaraan niet of ten dele voldaan kan worden om toch tot een aanvaardbare oplossing te komen.	
<u>Kwaliteitsverwachting</u>	V21
Een vermoeden, op grond van huidige feiten of omstandigheden over de kenmerken van een product	
<u>Kwaliteitseis</u>	V21
Een criterium waar een oplossing aan moet voldoen om aanvaardbaar te zijn	
<u>Acceptatiecriterium</u>	V21
Een vereiste waarde op een gedefinieerde schaal waaraan een op te leveren product moet voldoen voordat de klant het product accepteert.	
<u>Functionele eis</u>	V21
Een specifieke werking waaraan een product moet voldoen.	
<u>Technische eis</u>	V21
Een eigenschap of kenmerk waaraan een functie van het op te leveren product moet voldoen.	
<u>Programma van eisen</u>	V21
Het totaal van eisen en wensen waaraan een product moet voldoen.	
<u>Specificatie</u>	V21
Een gedetailleerde beschrijving van de criteria waar een product aan voldoet c.q. moet voldoen.	
<u>MoSCoW-principe</u>	V21
Een techniek om kenmerken en initiatieven te prioriteren. Deze staat voor: must-have, should-have, could-have en won't have this time.	
<u>Fit for use</u>	V21
De mate waarin het opgeleverde resultaat geschikt is voor gebruik.	
<u>Fit for purpose</u>	V21
De mate waarmee met het opgeleverde resultaat het doel van het project kan worden gerealiseerd.	
<u>Waardemanagement</u>	V21
De systematische aanpak om kosten en functies te optimaliseren.	
<u>Kostenbewust ontwerpen</u>	V21
Het ontwerpen met als doel het minimaliseren van de totale kosten van de productlevenscyclus.	
<u>V31/32 Scope</u>	
<u>Scope</u>	V31/32
Het totaal van de op te leveren producten, diensten en uit te voeren activiteiten.	
<u>Afbakening</u>	V31/32
Een omschrijving van wat niet tot de scope behoort, waardoor de omvang van de scope nauwkeuriger wordt bepaald.	
<u>Scope creep</u>	V31/32
Een langzame en bijna ongemerkte uitbreiding van de scope, zonder dat de nieuwe scope expliciet wordt vastgesteld.	
<u>Projectresultaat</u>	V31/32
Het geheel van de door het project op te leveren producten en diensten.	
<u>Eindresultaat</u>	V31/32
De te realiseren specialistenproducten. Dit kan zijn van een werkpakket, een fase of een project.	

Definitielijst IPMA ICB4

<u>Tussenresultaat</u>	V31/32
Een specialistenproduct die tijdens het project moet worden opgeleverd om het projectresultaat te kunnen realiseren.	
<u>Specialistenproduct</u>	V31/32
Een product dat moet worden gerealiseerd om het projectresultaat op te kunnen leveren conform de specificaties.	
<u>Inhoudelijk product</u>	V31/32
Zie specialistenproduct.	
<u>Product</u>	V31/32
Iedere input of output van een proces.	
<u>Projectstructuur</u>	V31/32
De schematische weergave van de producten en/of activiteiten van een project.	
<u>Werkdecompositiestructuur (WBS)</u>	V31/32
Een productgerichte hiërarchische decompositie van het werk (het geheel van producten) dat moet worden opgeleverd om het projectresultaat te realiseren.	
<u>Werkpakket (WBS)</u>	V31/32
Het geheel van samenhangende werkzaamheden nodig voor het realiseren van een of meer producten.	
<u>Projectstructuurcodering</u>	V31/32
De logische codering van alle elementen in een WBS.	
<u>WBS-woordenboek</u>	V31/32
Een logboek met een gedetailleerde beschrijving van het werk en de technische documentatie van elk WBS-element.	
<u>Productdecompositiestructuur (PDS)</u>	V31/32
Een hiërarchische decompositie van de benodigde en te realiseren producten in een plan.	
<u>Productbeschrijving</u>	V31/32
De beschrijving van een product inclusief door wie en op welke wijze het product zal worden beoordeeld en goedgekeurd.	
<u>Productstroomschema</u>	V31/32
De schematische weergave van de volgtijdelijke afhankelijkheden van de te realiseren producten in een plan.	
<u>Intern product</u>	V31/32
Een product dat door het project moet worden gerealiseerd.	
<u>Extern product</u>	V31/32
Een product die al bestaan of waarvan de realisatie buiten de scope van het project valt, maar die wel voor de realisatie van het eindresultaat noodzakelijk is.	
<u>Managementproduct</u>	V31/32
Een product dat nodig is om het project te managen en de kwaliteit te bepalen en te waarborgen.	
<u>Swim lanes</u>	V31/32
Banen in een productstroomschema, waarbij per baan alle producten van dat stroomschema worden getekend die door een en dezelfde partij moeten worden gerealiseerd.	
<u>Planningspakket (WBS)</u>	V31/32
Een WBS-element waarvan de noodzaak en de kenmerken bij het opstellen van de WBS nog niet duidelijk zijn, maar die al wel worden geïdentificeerd ('pro-forma'-producten)	
<u>Beheerspunten (control account)</u>	V31/32
Een element in de WBS waarop beheersing aangrijpt en waarover gerapporteerd wordt.	

Definitielijst IPMA ICB4

V33/105 Wijzigingsbeheer en configuratiemanagement

<u>Wijziging</u>	V33/105
Een verandering van een formeel vastgelegde status.	
<u>Wijzigingsverzoek</u>	V33/105
Een verzoek om een aanpassing van het op te leveren resultaat.	
<u>Projectissue</u>	V33/105
Een aandachtspunt dat relevant kan zijn voor het project en niet is voorzien en dat managementaandacht vereist om opgelost of afgehandeld te worden.	
<u>Afwijking van de specificatie</u>	V33/105
Een product dat door het project is/wordt opgeleverd, maar (naar verwachting) niet voldoet aan de specificaties c.q. niet is/wordt opgeleverd. Een afwijking van specificatie is een type issue.	
<u>Wijzigingsprocedure</u>	V33/105
Een procedure voor het afhandelen van wijzigingsverzoeken.	
<u>Wijzigingsbeheer</u>	V33/105
Het beheer van (potentiële) wijzigingen en andere projectissues.	
<u>Issuelogboek</u>	V33/105
Zie issueregister.	
<u>Issueregister</u>	V33/105
Een logboek voor het vastleggen van alle issues die formeel moeten worden afgehandeld.	
<u>Issuerapport</u>	V33/105
Een vastlegging van de beschrijving, de impact en de beslissingen aangaande issues die formeel moeten worden afgehandeld.	
<u>Corrigerende maatregel</u>	V33/105
Een actie of combinatie van acties die ervoor zorgt dat de dreiging van het overschrijden van toleranties of een fout in een product wordt weggenomen of verminderd.	
<u>Concessie</u>	V33/105
De beslissing dat een afwijking van specificatie zonder corrigerende maatregelen is geaccepteerd.	
<u>Waiver</u>	V33/105
De beslissing dat een kwaliteitseis komt te vervallen en niet meer van toepassing is.	
<u>Wijzigingsautoriteit</u>	V33/105
De persoon of entiteit die geautoriseerd is wijzigingen en afwijkingen van specificaties af te handelen.	
<u>Wijzigingsbudget</u>	V33/105
Een budget gealloceerd aan de wijzigingsautoriteit om het doorvoeren van wijzigingen te financieren.	
<u>Prioriteit</u>	V33/105
Een maat van het belang van een issue voor het realiseren van de doelstellingen.	
<u>Urgentie</u>	V33/105
Een maat hoe snel op een issue moet worden gereageerd.	
<u>Configuratiemanagementsysteem</u>	V33/105
De processen en ondersteuningssoftware die gebruikt wordt om de Configuratie-item-records te beheren.	
<u>Configuratie-item (CI)</u>	V33/105
Een product waarvan de status en de (inhoudelijke) kenmerken moeten worden beheerst.	
<u>Configuratie</u>	V33/105
Het geheel van configuratie-items.	
<u>Configuratiemanagement</u>	V33/105
Het management van de configuratie-items en omvat de basisfuncties plannen, identificeren, wijzigingsbeheer, status verantwoorden en verifiëren configuratie-items.	

Definitielijst IPMA ICB4

<u>Configuratie-item record</u>	V33/105
De geregistreerde informatie van een configuratie-item, inclusief de relaties die dat configuratie-item heeft met andere configuratie-items.	
<u>Configuratiemanagementdatabase (CMDB)</u>	V33/105
Een database met het totaal van alle configuratie-item records.	
<u>Configuratiemanagementstrategie/plan</u>	V33/105
De strategie die de procedures, verantwoordelijkheden en technieken beschrijft voor het managen van de configuratie-items.	
<u>Baseline</u>	V33/105
Een vastgestelde status van een situatie die dient als referentie voor verdere werkzaamheden.	
<u>Configuratiebaseline</u>	V33/105
Een vastgestelde status van een product op basis waarvan het product moet worden gerealiseerd.	
<u>Productstatusoverzicht</u>	V33/105
Een rapportage van de status van alle producten. Het bevat onder meer informatie over de huidige status, de vorige status en de doorgevoerde en geplande wijzigingen.	
<u>V41 Tijd/Planning en fasering</u>	
<u>Faseren</u>	V41
Het opdelen van het project in afzonderlijke tijdsperioden, ieder met zijn eigen vooraf gedefinieerde eindresultaat.	
<u>Fase</u>	V41
Een tijdspanne binnen een project, afgescheiden van andere tijdspannen, met een vooraf gedefinieerd eindresultaat.	
<u>Faseringsmodel</u>	V41
Een veel voorkomende fasering in projecten die dient als referentie voor het faseren van toekomstige projecten.	
<u>Lineaire fasering (watervalmethode)</u>	V41
Een fasering waarbij de verschillende fasen opeenvolgend worden uitgevoerd.	
<u>Parallele fasering</u>	V41
Een fasering waarbij verschillende deelprojecten parallel van elkaar worden ontwikkeld.	
<u>Deelproject</u>	V41
Een onderdeel van een project dat als zelfstandig project georganiseerd wordt en leidt tot een concreet deel- of tussenresultaat.	
<u>Ontwikkelfasering</u>	V41
Een fasering waarbij de definitiefase en ontwikkelingsfase verschillende malen worden doorlopen om tot een gewenste oplossing te komen, die vervolgens deze wordt gerealiseerd.	
<u>Versiefasering</u>	V41
Een fasering waarbij eerst één specifieke versie van het op te leveren product wordt ontwikkeld en in gebruik genomen voordat opeenvolgende versies worden ontwikkeld.	
<u>Timeboxing</u>	V41
Een fasering waarbij het projectresultaat in vaste tijdsblokken incrementeel wordt opgeleverd.	
<u>Beslispunt</u>	V41
Een (meestal) van tevoren bepaald moment in het project waarop de opdrachtgever beslist wel of niet door te gaan met het project (go/no-go moment).	
<u>Beslisdocument</u>	V41
Document op basis waarvan de opdrachtgever beslist wel of niet door te gaan met het project.	

Definitielijst IPMA ICB4

<u>Mijlpaal</u>	V41
Een belangrijke gebeurtenis/moment in een project waarop de voortgang van het project kan worden gemeten.	
<u>Mijlpalenplanning</u>	V41
Een tijdschema op hoofdlijnen waarin de belangrijkste mijlpalen zijn opgenomen.	
<u>Activiteitennetwerk</u>	V41
Een activiteitenstroomschema met daarin aangegeven de tijdsafhankelijkheden tussen de activiteiten.	
<u>Activity on node</u>	V41
Een activiteitennetwerk met de activiteiten in de knooppunten.	
<u>Precedence-chart</u>	V41
Een tekentechniek om het kritieke pad te berekenen, waar de activiteiten als knooppunten en de relaties als verbindende pijlen worden weergegeven.	
<u>Activiteit</u>	V41
Iets waarmee men actief is, vaak in projecten te onderscheiden naar inhoudelijke activiteiten en beheersactiviteiten.	
<u>Afhankelijkheid</u>	V41
De relatie waarbij een situatie, proces of activiteit bepaald wordt door een andere situatie, proces of activiteit.	
<u>Kritieke pad</u>	V41
De serie van opvolgende activiteiten die de kortst mogelijke doorlooptijd van het project bepalen.	
<u>Kritieke activiteit</u>	V41
Een activiteit op het kritieke pad.	
<u>Totale speling</u>	V41
De totale hoeveelheid tijd dat een activiteit kan vertragen, zonder dat de totale doorlooptijd van een plan wordt vergroot.	
<u>Vrije speling</u>	V41
De totale hoeveelheid tijd die een activiteit kan vertragen, zonder effect te hebben op de opvolgende activiteiten.	
<u>Planning (tijdplan)</u>	V41
Schema van activiteiten en gebeurtenissen in de tijd.	
<u>Planningshorizon</u>	V41
De tijdsperiode waarvoor een accurate en betrouwbare planning kan worden opgesteld.	
<u>Balkenschema</u>	V41
Een grafische weergave van activiteiten in de tijd, waarbij op de verticale as alle activiteiten met hun doorlooptijden staan aangegeven en op de horizontale as de projectkalender.	
<u>Gantt Chart</u>	V41
Zie balkenschema.	
<u>Strokenplanning</u>	V41
Zie balkenschema.	
<u>Crashing</u>	V41
Het inzetten van extra capaciteit op het kritieke pad met als doel de totale doorlooptijd te verkorten.	
<u>Fast track</u>	V41
Het gedeeltelijk laten overlappen van fasen om de uitvoering te versnellen.	
<u>Onzekerheidsanalyse</u>	V41
Een analyse waarbij de onzekerheid in de waarden gekwantificeerd wordt.	
<u>Standaardafwijking</u>	V41
Een maat voor de spreiding van een reeks waarden, zijnde in een grafische weergave waar de bolling van de curve overgaat in een holling.	

Definitielijst IPMA ICB4

<u>Variantie</u>	V41
Een maat voor de spreiding van een reeks waarden, ofwel een maat voor de betrouwbaarheid van de uitkomsten, is het kwadraat van de standaardafwijking.	
<u>Gemiddelde</u>	V41
De som van alle waarnemingen gedeeld door het aantal waarnemingen.	
<u>Modus</u>	V41
In een reeks waarden de waarde die het vaakst voorkomt.	
<u>V51 Projectorganisatie</u>	
<u>Projectmanagementstructuur</u>	V51
De structuur van de projectaansturing. De projectmanagementstructuur kent vier lagen: (1) het verantwoordelijke bedrijfs- of programmamanagement, (2) de projectopdrachtgever met de eventuele stuurgroep en de projectborging, (3) de projectmanager en de projectsupport en (4) de teammanagers.	
<u>Projectbesturing</u>	V51
De tijdelijke organisatie waarin de projectbeslissingen worden genomen. De projectbesturing omvat de projectopdrachtgever, de projectstuurgroep en de projectborging.	
<u>Projectorganisatie</u>	V51
Een tijdelijke organisatie om een project te realiseren. De projectorganisatie omvat de projectmanager, het projectmanagementteam en het projectteam.	
<u>Projectmanagementteam</u>	V51
De personen die de projectmanager assisteren bij het leiden van het project, dus de teammanagers en de projectsupport.	
<u>Projectteam</u>	V51
De projectmedewerkers die tezamen de specialistenwerkzaamheden uitvoeren en het projectresultaat realiseren	
<u>Projectorganogram</u>	V51
De schematische voorstelling van de projectorganisatie.	
<u>Rol</u>	V51
Een samenhangend pakket aan taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden die door een of meer personen vervuld kan worden.	
<u>Rolbeschrijving</u>	V51
De beschrijving van de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor een specifieke rol.	
<u>Opdrachtgever</u>	V51
Degene die namens de klant eindverantwoordelijk is voor het succes van het project en daarmee eigenaar van het project.	
<u>Senior vertegenwoordiger van de gebruiker</u>	V51
De rol die de gebruikers vertegenwoordigt in de stuurgroep.	
<u>Senior vertegenwoordiger van de leverancier</u>	V51
De rol die de leveranciers vertegenwoordigt in de stuurgroep.	
<u>Projectborging</u>	V51
De verantwoordelijkheid van de afzonderlijke leden van de stuurgroep om zeker te stellen dat het project op correcte wijze wordt uitgevoerd en dat de projectdoelstellingen worden gerealiseerd.	
<u>Projectmanager (projectleider)</u>	V51
De persoon die verantwoordelijk is voor de dagelijkse leiding van het project.	
<u>Teammanager (teamleider)</u>	V51
De persoon die verantwoordelijk is voor het realiseren van de specialistenproducten, in overeenstemming met het overeengekomen werkpakket.	

Definitielijst IPMA ICB4

<u>Projectsupport</u>	V51
De ondersteuning van de projectmanager en de teammanager door bepaalde administratieve diensten te verrichten en specialistische ondersteunende taken uit te voeren.	
<u>Project(en)bureau</u>	V51
Een entiteit die technische en administratieve ondersteuning verricht voor een of meerdere projecten.	
<u>Wijzigingsautoriteit</u>	V51
De persoon of entiteit die geautoriseerd is wijzigingen en afwijkingen van specificaties af te handelen.	
<u>Configuratiemanager</u>	V51
De persoon die operationeel verantwoordelijk is voor het configuratiemanagement.	
<u>Teamlid/ teammedewerker</u>	V51
De leden van een team.	
<u>Klant</u>	V51
Organisatie of persoon die een product of dienst ontvangt.	
<u>Klantorganisatie</u>	V51
De staande organisatie die opdracht heeft gegeven tot de uitvoering van het project of programma en die van de resultaten van het project/programma wil profiteren.	
<u>Gebruiker</u>	V51
Iedereen die het eindresultaat van het project gaat gebruiken, gaat beheren of gaat onderhouden of anderszins met het eindresultaat te maken krijgt.	
<u>Leverancier</u>	V51
Een persoon of groep die verantwoordelijk is voor de levering van een of meer specialistenproducten.	
<u>Leveranciersorganisatie</u>	V51
De staande organisatie die verantwoordelijk is voor het realiseren van het projectresultaat.	
<u>Besluitvormingsstructuur</u>	V51
Het raamwerk wie welke beslissingen in een project neemt.	
<u>Rapportagestructuur</u>	V51
Het raamwerk wie aan wie rapporteert.	
<u>Verantwoordelijkheidsmatrix</u>	V51
Een matrix met een toedeling van de verschillende verantwoordelijkheden en bevoegdheden.	
<u>RACI-model</u>	V51
Een verantwoordelijkheidsmatrix met een toedeling van de verantwoordelijkheden Responsible, Accountable, Consulted en Informed.	
<u>Bevoegdheid</u>	V51
Het recht van het toewijzen van middelen en het nemen van beslissingen.	
<u>Overlegstructuur</u>	V51
Het raamwerk van de verschillende overleggen in een project.	
<u>Linking-pin principe</u>	V51
Het principe dat één persoon vanuit het ene overleg steeds de verbinding vormt naar een volgend overleg.	
<u>V52 Informatie- en managementsystemen</u>	
<u>Informatie</u>	V52
Betekenisvolle gegevens die worden overgebracht.	
<u>Data</u>	V52
Een verzameling gegevens, ofwel feitelijkheden.	
<u>Document</u>	V52
Een gegevensdrager met daarin of daarop vastgelegde gegevens.	

Definitielijst IPMA ICB4

<u>Documentbeheer</u>	V52
Het management van de beschikbare documenten en kent de functies plannen - identificeren en beheren - goedkeuren, wijzigen en distribueren - statusverantwoording - bewaken en bijsturen.	
<u>Informatie(management)plan</u>	V52
Het plan dat omvat welke informatie waar en op welke wijze moet worden opgeslagen en wie welke actie moet uitvoeren om de informatie te beheren.	
<u>I/O-matrix</u>	V52
Een matrix waarin wordt vastgelegd wie welke informatietaken heeft ten aanzien van het beheersen van de verschillende informatiebronnen en documenten in een project.	
<u>Specialistendocument</u>	V52
Een document dat tijdens het project wordt opgesteld om het eindresultaat te realiseren.	
<u>Managementdocument</u>	V52
Een document dat tijdens het project wordt opgesteld om de realisatie van het projectresultaat te beheersen.	
<u>Kwaliteitsdocument</u>	V52
Een managementdocument die tijdens het project wordt opgesteld om met name de kwaliteit van de op te leveren producten te beheersen.	
<u>Projectdossierstructuur</u>	V52
De indeling van de verschillende dossiers waar de documenten in worden opgeslagen.	
<u>Managementdossier</u>	V52
Het dossier dat de managementproducten omvat en bestaat uit het projectdossier, de verschillende fasedossiers en het kwaliteitsdossier.	
<u>Specialistendossier</u>	V52
Het dossier dat de inhoudelijke documentatie omvat.	
<u>Projectdossier</u>	V52
Het dossier waar alle voor de beheersing en beoordeling van het totale project relevante managementdocumenten in worden opgeslagen.	
<u>Fasedossier</u>	V52
Het dossier waar alle voor de beheersing en beoordeling van een specifieke fase relevante managementdocumenten in worden opgeslagen.	
<u>Kwaliteitsdossier</u>	V52
Het managementdossier dat alle kwaliteitsproducten bevat van het project.	
 <u>V61/62 Kwaliteit</u>	
<u>Kwaliteit</u>	V61/62
De mate waarin een geheel van eigenschappen en kenmerken voldoet aan de eisen, behoeften en verwachtingen die kenbaar gemaakt, vanzelfsprekend of dwingend voorgeschreven zijn.	
<u>Valideren</u>	V61/62
Het controleren of het programma van eisen of de project-(deel-) resultaten geschikt zijn voor de beoogde toepassing of het beoogde doel (fit for purpose).	
<u>Verifiëren</u>	V61/62
Het controleren of iets conform de specificaties gemaakt is.	
<u>Kwaliteitsmanagement</u>	V61/62
Het geheel van leidinggevende taken die nodig zijn om zeker te stellen dat aan de kwaliteitsdoelstellingen wordt voldaan.	
<u>Kwaliteits(management)systeem</u>	V61/62
De complete set van kwaliteitsstandaarden, -procedures en -verantwoordelijkheden voor een locatie of een organisatie.	
<u>Kwaliteits(management)strategie</u>	V61/62

Definitielijst IPMA ICB4

De strategie die de procedures, verantwoordelijkheden en technieken beschrijft voor het managen van de kwaliteit in een project.

<u>Kwaliteits(management)plan</u>	V61/62
Het plan dat de kwaliteitsdoelstellingen beschrijft en hoe die kwaliteitsdoelstellingen in het project zullen worden gerealiseerd.	
<u>Kwaliteitsbestanden</u>	V61/62
Bestanden waarmee aangetoond wordt dat de vereiste kwaliteitsborging en kwaliteitsbeheersing zijn uitgevoerd.	
<u>Procedure</u>	V61/62
Een reeks instructies die in volgorde moeten worden uitgevoerd.	
<u>Proces</u>	V61/62
Het geheel van samenhangende activiteiten dat nodig is om een bepaalde doelstelling te realiseren.	
<u>Kwaliteitsplanning</u>	V61/62
Het aspect van kwaliteitsmanagement dat zich richt op het bepalen van de kwaliteitsdoelstellingen en het specificeren van de daarbij noodzakelijke processen en middelen om te voldoen aan die kwaliteitsdoelstellingen.	
<u>Kwaliteitsbeheersing</u>	V61/62
Het aspect van kwaliteitsmanagement dat zich richt op het beoordelen of aan de kwaliteitsdoelstellingen wordt voldaan en het voorkomen van oorzaken dat niet aan die kwaliteitsdoelstellingen wordt voldaan.	
<u>Kwaliteitsverbetering</u>	V61/62
Het aspect van kwaliteitsmanagement dat zich richt op het vergroten van het vermogen om te voldoen aan de kwaliteitsdoelstellingen en daarmee aan de verbetering van het kwaliteitssysteem.	
<u>Kwaliteitsborging</u>	V61/62
Het aspect van kwaliteitsmanagement dat zich richt op het geven van vertrouwen dat aan de kwaliteitsdoelstellingen zal worden voldaan.	
<u>Productkwaliteit</u>	V61/62
De mate waarin het geheel van eigenschappen en kenmerken voldoet aan de criteria die gesteld worden aan een product.	
<u>Proceskwaliteit</u>	V61/62
De mate waarin het geheel van eigenschappen en kenmerken voldoet aan de criteria die gesteld worden aan een proces.	
<u>Kwaliteitskosten</u>	V61/62
Die kosten die enerzijds worden veroorzaakt door het bewerkstelligen en borgen van de gewenste kwaliteit en anderzijds door de verliezen die ontstaan wanneer de gewenste kwaliteit niet wordt bereikt.	
<u>Conformance kosten</u>	V61/62
De preventiekosten en beoordelingskosten om te voldoen aan de gewenste kwaliteit.	
<u>Non-conformance</u>	V61/62
De kosten voor vervanging en/of herstel om te voldoen aan de gewenste kwaliteit.	
<u>Faalkosten</u>	V61/62
Zie non-conformance kosten.	
<u>Run chart</u>	V61/62
Een visualisering van waarnemingen in de tijd.	
<u>Histogram</u>	V61/62
De grafische weergave van de frequentieverdeling van in klassen gegroepeerde data, afkomstig uit een kansverdeling.	
<u>Ishikawa-diagram</u>	V61/62
Zie visgraatdiagram.	

Definitielijst IPMA ICB4

V61/62

Pareto-analyse

Een analyse die ervan uitgaat dat 80% van de problemen worden veroorzaakt door 20% van de situatie.

Control chart

V61/62

Een visualisering van waarnemingen in de tijd ten opzichte van controlegrenzen.

Scatter diagram

V61/62

Een visualisering van waarnemingen van twee variabelen ten opzichte van elkaar.

Stroomdiagram

V61/62

Een visualisering van een proces.

Kwaliteitsregister

V61/62

Een logboek waarin alle geplande en gerealiseerde kwaliteitsbeoordelingen met de relevante data worden vastgelegd.

Kwaliteitslogboek

V61/62

Zie kwaliteitsregister.

Testregister

V61/62

Een kwaliteitsregister specifiek voor de uit te voeren testen.

Kwaliteitsbeoordeling/review

V61/62

Een beoordeling van een product door een team van betrokkenen om de conformiteit aan een set kwaliteitscriteria vast te stellen.

Beoordelaar/ reviewer

V61/62

Een persoon of entiteit die een product beoordeelt op basis van de opgestelde criteria.

Goedkeurder

V61/62

Een persoon of entiteit die geautoriseerd is om de op te leveren producten goed te keuren.

Goedkeuring

V61/62

Formele bevestiging dat het product compleet is en voldoet aan de opgestelde criteria.

Audit

V61/62

Een systematische en onafhankelijke beoordeling of de voorgeschreven processen ook worden nageleefd.

Evaluatie

V61/62

Een beoordeling van uitgevoerde activiteiten en daarmee samenhangende resultaten om vast te stellen

welke verbeterpunten en actiepunten kunnen worden gedefinieerd.

Inspectie

V61/62

Een systematische beoordeling van een product door één of meer specialisten om vast te stellen of het voldoet aan de specificaties.

Test

V61/62

Het beoordelen of een product voldoet door het product onder (verschillende) omstandigheden te gebruiken.

Unit-test

V61/62

Een test van de afzonderlijke componenten.

Integratietest

V61/62

Een test van de interfaces tussen de afzonderlijke componenten.

Systeemtest

V61/62

Een test van het geheel van alle componenten samen.

Regressietest

V61/62

Een test of alle onderdelen van het systeem na een aanpassing nog goed functioneren.

Acceptatietest

V61/62

Definitielijst IPMA ICB4

Een test op 'fit for use' door gebruikers en beheer & onderhoud.	
<u>Performancetest</u>	V61/62
Een test van de verwerkingssnelheid van het systeem.	
<u>Stresstest</u>	V61/62
Een test van het systeem bij een piekbelasting.	
<u>Fabriekstest</u>	V61/62
Een test van de producten voordat het de fabriek verlaat.	
<u>Locatietest</u>	V61/62
Een test van de producten bij aankomst op de projectlocatie.	
<u>Norm</u>	V61/62
Een afspraak die partijen vrijwillig met elkaar maken over de kwaliteit van hun producten, diensten of processen.	
<u>Voorschrift</u>	V61/62
Een dwingende bepaling met een wettelijke basis afgegeven door een bestuurlijk gezag.	
<u>Standaard</u>	V61/62
Een geheel van verantwoordelijkheden, processen, procedures en technieken voor algemeen en herhaald gebruik met de bedoeling hierin zo veel mogelijk orde te scheppen.	
<u>NEN</u>	V61/62
De afkorting voor de Nederlandse Norm.	
<u>ISO</u>	V61/62
De Internationale Organisatie voor Standaardisatie (ISO) die normen vaststelt.	
<u>Certificering</u>	V61/62
Het op basis van een deskundig en onafhankelijk onderzoek waarmerken van een product, proces of persoon.	
<u>Projectlocatie</u>	V61/62
De plaats of plaatsen waar de werkzaamheden voor het project worden uitgevoerd.	
<u>V71/72/73 Financiën</u>	
<u>Kostendecompositie</u>	V71/72/73
Een hiërarchische decompositie van de kosten voor het realiseren van een plan.	
<u>Kosten</u>	V71/72/73
Toegerekende (toekomstige) gelduitgaven of doorbelastingen.	
<u>Schatten</u>	V71/72/73
Het bij benadering bepalen van een waarde.	
<u>Begroting</u>	V71/72/73
Een berekening van de kostprijs.	
<u>Begroten</u>	V71/72/73
Het berekenen van de kostprijs.	
<u>Budget</u>	V71/72/73
Een geautoriseerd bedrag voor het realiseren van een resultaat.	
<u>Budgetteren</u>	V71/72/73
Het vaststellen van een budget.	
<u>Budgetcontrole</u>	V71/72/73
Het controleren of er geen uitgaven worden gedaan die niet in het budget voorkomen of die het budget overschrijden.	
<u>Budgetbewaking</u>	V71/72/73
Het monitoren van de bestedingen, uitgaven en verplichtingen, het analyseren van de status,	

Definitielijst IPMA ICB4

het inschatten van de nog te verwachten kosten en het eventueel escaleren bij een dreigende overschrijding van de budgettoleranties naar het naast hogere management.	
<u>Budgetbeheersing</u>	V71/72/73
Het monitoren van de bestedingen, uitgaven en verplichtingen, het inschatten van de nog te verwachten kosten, het nemen van de benodigde corrigerende maatregelen en het eventueel escaleren bij een dreigende overschrijding van de budgettoleranties naar het naast hogere management.	
<u>Contingentiereserve</u>	V71/72/73
Een budgetpost ter dekking van voorziene risico's (known-unknowns).	
<u>Managementreserve</u>	V71/72/73
Een budgetpost voor werkzaamheden die in rede niet voorzien kunnen worden, maar wel binnen de scope van het project vallen (unknown-unknowns).	
<u>Post onvoorzien</u>	V71/72/73
Een specifieke managementreserve.	
<u>Marge</u>	V71/72/73
Een opgenomen voorbehoud vanwege legitieme onnauwkeurigheid in de begroting.	
<u>Tolerantie</u>	V71/72/73
De overeengekomen ruimte in het plan waarbinnen de verantwoordelijk manager niet naar het naasthogere niveau hoeft te escaleren voor besluitvorming.	
<u>Kostendrager</u>	V71/72/73
Een product die door het project moet worden gerealiseerd.	
<u>Kostenpost</u>	V71/72/73
Een activiteit of aankoop die nodig zijn om kostendragers te realiseren.	
<u>Kostensoort</u>	V71/72/73
Een bepaald soort productiemiddel, dat moet worden ingezet om kostendragers te realiseren.	
<u>Projectadministratie</u>	V71/72/73
De formele administratie van het project.	
<u>Financiële projectadministratie</u>	V71/72/73
Het financiële deel van de projectadministratie, waarin alle inkomsten en uitgaven voor het project worden vastgelegd.	
<u>Procuratie</u>	V71/72/73
De bevoegdheid financiële verplichtingen aan te gaan.	
<u>Organisatie Breakdown Structure (OBS)</u>	V71/72/73
Een hiërarchische decompositie van de projectorganisatie.	
<u>Cost Breakdown Structure (CBS)</u>	V71/72/73
Een hiërarchische decompositie van de kosten van het project in kostendragers en kostenposten.	
<u>Responsibility-Assignment Matrix (RAM)</u>	V71/72/73
Een matrix welke een overzicht geeft wie in een project verantwoordelijk is voor de realisatie van de verschillende werkpakketten.	
<u>Financiële beheersing</u>	V71/72/73
De beheersing van de financiën omvattende het plannen, optimaliseren en bewaken van de benodigde financiële middelen in de tijd en het nemen van de noodzakelijke maatregelen om voldoende financiële middelen te hebben om het projectresultaat volgens planning te realiseren.	
<u>Liquiditeitsplanning</u>	V71/72/73

Definitielijst IPMA ICB4

Een planning van de inkomende en uitgaande geldstromen gedurende een bepaalde periode.	
<u>Financier</u>	V71/72/73
Het verschaffen van de benodigde financiële middelen.	
<u>Financiering</u>	V71/72/73
De wijze hoe de benodigde financiële middelen zijn/worden verkregen.	
<u>Interne financiering</u>	V71/72/73
Financiering door de eigen organisatie	
<u>Hybride financiering</u>	V71/72/73
Een combinatie van centrale en decentrale interne financiering	
<u>Externe financiering</u>	V71/72/73
Financiering door derden.	
<u>Aandelen</u>	V71/72/73
Een deel van het eigendom van een bedrijf.	
<u>Obligatie</u>	V71/72/73
Een verhandelbaar schuldbewijs voor een lening die door een overheid, een onderneming of een instelling is aangegaan.	
<u>Lening</u>	V71/72/73
Een geldbedrag dat door een partij wordt verstrekt op voorwaarde dat het later terug wordt betaald.	
<u>Achtergestelde lening</u>	V71/72/73
Een krediet waarbij de schuldeiser in het geval van faillissement van de schuldenaar wordt achtergesteld.	
<u>Krediet op lopende rekening</u>	V71/72/73
Het rood mogen staan op de lopende rekening.	
<u>Leverancierskrediet</u>	V71/72/73
Het later mogen betalen van de uitstaande vorderingen.	
<u>Hypotheek</u>	V71/72/73
Financiering met een vaste activa als onderpand.	
<u>Factoring</u>	V71/72/73
Het overdragen van debiteurenadministratie aan een factormaatschappij.	
<u>Cessie van vorderingen</u>	V71/72/73
Financiering tegen overdracht van vorderingen op naam als onderpand voor een schuld.	
<u>Verpanding</u>	V71/72/73
Een zekerheidsstelling waarmee een roerende zaak of vordering wordt bezwaard.	
<u>Lease</u>	V71/72/73
Het huren van roerende of onroerende goederen van derden met een optie tot koop.	
<u>Operationele lease</u>	V71/72/73
Een opzegbaar huurcontract waarbij de kosten van onderhoud en verzekering meestal ten laste van de verhuurder komen.	
<u>Financiële lease</u>	V71/72/73
Een onopzegbaar huurcontract waarbij de kosten van onderhoud en verzekering meestal ten laste van de huurder komen.	

Definitielijst IPMA ICB4

V81/103 Mensen en middelen/Capaciteitsmanagement

<u>Capaciteitsmanagement</u>	V81/103
Het management van de beschikbare en benodigde mensen en middelen.	
<u>Capaciteitsplanning</u>	V81/103
Het plannen en inzetten van de capaciteit, nagaan of de capaciteit volgens planning maar ook effectief wordt ingezet, en het indien nodig nemen van corrigerende maatregelen (Plan-Do-Check-Act).	
<u>Capaciteitsallocatie</u>	V81/103
Het toewijzen van de mensen en middelen aan de onderscheidenlijke activiteiten.	
<u>Capaciteitsplan</u>	V81/103
Plan voor de inzet van mensen en middelen (uitgezonderd geld).	
<u>Leveling (capaciteit)</u>	V81/103
Het optimaliseren van de tijdsplanning uitgaande van de beschikbaarheid van mensen en middelen.	
<u>Studentsyndroom</u>	V81/103
De wet die stelt dat mensen pas geneigd zijn te starten met de werkzaamheden als de start van de werkzaamheden kritiek wordt.	
<u>Parkinson's law</u>	V81/103
De wet die stelt dat het werk uitdijt als de beschikbare tijd toeneemt.	
<u>Multi-tasking</u>	V81/103
Het uitvoeren van meer taken tegelijk of het achtereenvolgens uitvoeren van stukjes van verschillende taken.	
<u>Projectbuffer</u>	V81/103
De reserve op het eind van het kritieke pad als buffer tussen de geplande einddatum van de activiteiten en de datum van oplevering.	
<u>Aanvoerbuffer</u>	V81/103
De reserve op het eind van iedere niet-kritieke keten van activiteiten, voordat deze keten aansluit op het kritieke pad.	
<u>Netto beschikbare tijd</u>	V81/103
De tijd die daadwerkelijk aan een bepaalde taak kan worden besteed.	
<u>Bruto beschikbare tijd</u>	V81/103
De totale tijd die beschikbaar is in een bepaalde periode.	
<u>Schattingsmethoden</u>	V81/103
Technieken om een goede schatting te kunnen maken.	
<u>Enkelvoudige schattingen</u>	V81/103
Het schatten van een waarde door het bevragen van een deskundige.	
<u>Multi-expert schattingen</u>	V81/103
Het schatten van een waarde door het bevragen van meerdere deskundigen.	
<u>Delphi methode</u>	V81/103
Het herhaald bevragen van meerdere deskundigen omtrent een probleemstelling zonder dat de deskundigen weten wie welke input geeft.	
<u>Equal-bet methode</u>	V81/103
Een schattingsmethoden waarbij een waarde wordt gezocht waarbij de belanghebbenden een gelijk voordeel als nadeel zien als het resultaat hoger of lager uitvalt.	
<u>Velocity analyse</u>	V81/103

Definitielijst IPMA ICB4

Een schattingsmethode waarin de productiesnelheid van onderdelen ten opzichte van elkaar of ten opzichte van een referentie-onderdeel wordt bepaald.	
<u>Analoge schattingsmethode</u>	V81/103
Een schattingsmethode waarbij gebruik wordt gemaakt van ervaringswaarden uit voorgaande projecten.	
<u>Parametrische schatting</u>	V81/103
Een schattingsmethode waarbij gebruik gemaakt wordt van kengetallen voor samengestelde eenheden (elementenmethode).	
<u>Functiepuntanalyse (softwareontwikkeling)</u>	V81/103
Een methode om de functionele omvang van een informatiesysteem te bepalen als basis voor een parametrische schatting van de benodigde capaciteit.	
<u>Historische data</u>	V81/103
Een schattingsmethode waarbij gebruik gemaakt wordt van ervaringsgetallen voor het uitvoeren van bepaalde activiteiten.	
<u>Driepuntsschatting</u>	V81/103
Het schatten van een waarde op basis van een optimistische, pessimistische en een meest voorkomende waarde.	
<u>Planning poker</u>	V81/103
Een specifieke techniek voor het schatten van waarden door een groep, waarbij alle partijen een gelijkwaardige stem hebben.	
<u>V91/92 Inkoop</u>	
<u>Inkopen</u>	V91/92
Het verwerven van goederen en diensten (inhuren) van derden, waarbij de verantwoordelijkheid voor de realisatie blijft liggen bij de vragende partij.	
<u>Uitbesteden</u>	V91/92
Het verwerven van diensten van derden, waarbij de verantwoordelijkheid voor de realisatie komt te liggen bij de aanbiedende partij.	
<u>Selectiecriteria</u>	V91/92
Criteria waarop gekwalificeerde partijen worden geselecteerd om uit te nodigen voor een aanbidding of offerte.	
<u>Gunningscriteria</u>	V91/92
Criteria waarop een aanbidding of offerte wordt gegund.	
<u>Long list</u>	V91/92
Een lijst van mogelijke gekwalificeerde aanbieders.	
<u>Short list</u>	V91/92
Een lijst van uit te nodigen partijen om een aanbidding of offerte in te dienen.	
<u>Inspanningsverplichting</u>	V91/92
Een verplichting om bepaalde werkzaamheden uit te voeren naar beste kunnen.	
<u>Resultaatverplichting</u>	V91/92
Een verplichting om een vooraf gedefinieerd resultaat in een bepaalde tijd en tegen een bepaalde vergoeding op te leveren.	
<u>Contract</u>	V91/92
Een in rechte afdwingbare overeenkomst.	
<u>Preambule</u>	V91/92

Definitielijst IPMA ICB4

Een beding in het contract waarin wordt vastgelegd dat de achtergrond, aanleiding en datgene wat de partijen met de overeenkomst willen bereiken.	
<u>Vierhoekenbeding</u>	V91/92
Een beding in het contract waarin wordt vastgelegd dat alle afspraken ten aanzien van de overeenkomst in het voorliggende contract zijn opgenomen en dat alle overige (eerder gemaakte) afspraken derhalve komen te vervallen, respectievelijk geen rechtskracht meer hebben.	
<u>Mediation</u>	V91/92
De inzet van een onafhankelijke derde die zich richt op de-escalaties van het conflict en het ontwikkelen van een acceptabele oplossing door de partijen zelf.	
<u>Arbitrage</u>	V91/92
Een geschillenbeslechting door derden welke in plaats komt van een rechtszaak.	
<u>Algemene voorwaarden</u>	V91/92
De voorwaarden die bedoeld zijn om deel uit te maken van een aantal overeenkomsten, met uitzondering van die voorwaarden die de kern van de prestaties aangeven.	
<u>Battle of forms</u>	V91/92
Het fenomeen dat partijen in een overeenkomst hun eigen algemene voorwaarden proberen van toepassing te verklaren.	
<u>Aanbesteding</u>	V91/92
Een procedure waarbij een opdrachtgever bekend maakt dat hij een opdracht wil laten uitvoeren en partijen vraagt een offerte in te dienen.	
<u>Inkoopstrategie</u>	V91/92
De strategie die de hoofdcontractstructuur, de mate waarin de specificaties zullen worden uitgewerkt en de marktbenadering op hoofdlijnen beschrijft.	
<u>Contracteringsplan</u>	V91/92
Het plan wat beschrijft wat, op welke wijze van aanbesteding, in welke contractvorm, wanneer en door wie wordt ingekocht of uitbesteed en wat daarbij de belangrijkste selectie- en gunningscriteria zijn.	
<u>Openbare aanbesteding</u>	V91/92
Een aanbesteding die algemeen bekend wordt gemaakt en waarbij iedereen kan inschrijven.	
<u>Openbaar met voorselectie</u>	V91/92
Een aanbesteding die algemeen bekend wordt gemaakt, waarbij een ieder zich als gegadigde kan aanmelden en waarvoor uiteindelijk slechts één of een beperkt aantal gegadigden wordt/worden uitgenodigd een offerte in te dienen.	
<u>Onderhandse aanbesteding</u>	V91/92
Een aanbesteding waarbij slechts een beperkt aantal partijen worden uitgenodigd om een offerte in te dienen.	
<u>Onderhands met voorselectie</u>	V91/92
Een aanbesteding waarbij een beperkt aantal partijen in de gelegenheid worden gesteld deel te nemen aan een selectie, waarna een of meer van hen worden uitgenodigd om een offerte in te dienen.	
<u>Enkelvoudige aanbesteding</u>	V91/92
Een aanbesteding waarbij slechts één partij wordt uitgenodigd om een offerte in te dienen.	

Definitielijst IPMA ICB4

<u>Request for Information (RFI)</u>	V91/92
Een verzoek om informatie.	
<u>Request for Proposal (RFP)</u>	V91/92
Een verzoek om een uitgebreide aanbieding te doen.	
<u>Request for Quotation (RFQ)</u>	V91/92
Een verzoek om een prijsopgave.	
<u>Precontractuele fase</u>	V91/92
De precontractuele fase is de fase in onderhandelingen voorafgaand aan het daadwerkelijke sluiten van een contract.	
<u>Intentieovereenkomst</u>	V91/92
Een overeenkomst over het inkooptraject en de rechten en plichten van de inkoopende en de aanbiedende partij.	
<u>Voorovereenkomst</u>	V91/92
Een opdracht om het 1e gedeelte van het uit te voeren werk uit te voeren apart van de hoofdopdracht, om zo meer tijd te creëren voor het inkoopproces voor de hoofdopdracht.	
<u>Brochureplan</u>	V91/92
Een levering van een standaardoplossing tegen een vaste prijs.	
<u>Turn-key contract</u>	V91/92
Een contract waarbij één enkele firma ervoor zorgt dat een project geheel gebruiksklaar wordt opgeleverd tegen een vaste prijs.	
<u>Vaste prijs contract</u>	V91/92
Een contract waarbij een product of dienst wordt geleverd tegen een vaste prijs.	
<u>Raamcontract</u>	V91/92
Een contract waarbinnen deelopdrachten kunnen worden verstrekt.	
<u>Incentive contract</u>	V91/92
Een contract waarbij de kosten (gedeeltelijk) worden vergoed op basis van actuele kosten plus een incentive welke afhankelijk is van de verhouding tussen de totale actuele kosten en de geplande projectkosten.	
<u>Regiecontract</u>	V91/92
Een contract waarbij werkzaamheden worden verricht tegen een vaste vergoeding per eenheid, die alle projectkosten dekt inclusief een toeslag of winstpercentage.	
<u>Uren x tarief met een maximum contract</u>	V91/92
Een uren x tarief contract waarbij het totaal niet boven een afgesproken maximum mag uitkomen.	
<u>Uren x tarief contract</u>	V91/92
Een contract waarbij de werkzaamheden worden vergoed tegen een vast tarief per uur, los van de actuele materiaal en materieelkosten.	
<u>Bankgarantie</u>	V91/92
Een contract waarin de bank van de betalingsplichtige aan de andere partij onvoorwaardelijk garandeert een bedrag te betalen, indien daar aanspraak op kan worden gemaakt.	
<u>Letter of credit (LoC)</u>	V91/92
Een opdracht aan een bank om een bedrag te betalen bij overlegging van gespecificeerde documenten.	
<u>Contractmanagement</u>	V91/92
Het overeenkomen van de voorwaarden en condities van de contracten zowel als het zekerstellen dat	

Definitielijst IPMA ICB4

deze voorwaarden en condities ook worden nagekomen en het overeenkomen en vastleggen van de contractwijzigingen.

<u>Claimmanagement</u>	V91/92
Alle activiteiten die nodig zijn om gerechtvaardigde vorderingen tegenover derden af te dwingen en (onterechte) vorderingen door derden af te weren.	
<u>Consortium</u>	V91/92
Een rechtspersoon waarin meerdere partijen samenwerken om een opdracht uit te voeren. Waarbij ieder voor eigen rekening en risico levert en met behoud van de eigen winst voor zijn deel van de totale levering.	
<u>VOF</u>	V91/92
Een samenwerking onder gemeenschappelijke naam en risico met een eigen afgescheiden vermogen en eigen personeel.	
<u>Back-to-back overeenkomst</u>	V91/92
Een overeenkomst waarbij een deel van de aanneming of levering geheel door een derde wordt verzorgd onder verantwoordelijkheid van de aannemende partij, waarbij alle rechten en plichten van de leverancier respectievelijk aannemer jegens de opdrachtgever één op één worden doorgegeven aan die derde.	
<u>Co-makership</u>	V91/92
Het onder gemeenschappelijk risico van de klant en de leverancier uitvoeren van de opdracht.	
<u>Europese aanbesteding</u>	V91/92
Een verplichte procedure voor Europese overheidsorganen en gesubsidieerde instanties voor het inkopen en uitbesteden van producten en diensten.	
 <u>V101 Projectvoorbereiding</u>	
<u>Projectvoorbereidingsfase</u>	V101
De periode voorafgaand aan het project waarin de projectopdracht wordt geformuleerd en overeengekomen.	
<u>Projectmandaat</u>	V101
De autorisatie van het bedrijfs- of programmamanagement aan de opdrachtgever om het project te initiëren.	
<u>Projectaanvraag</u>	V101
Het verzoek van de opdrachtgever aan de projectmanager om de projectvoorbereidingsfase op te starten.	
<u>Projectopdracht</u>	V101
De beschrijving van de opdracht van het project, welke als basis dient voor de uitvoering van de projectdefinitiefase.	
<u>Projectbeslissing</u>	V101
De beslissing van de opdrachtgever om de projectdefinitiefase te autoriseren.	
<u>Projectdefinitie</u>	V101
Een beschrijving van het project.	
<u>Raakvlak project</u>	V101
De afhankelijkheid van een ander initiatief waarmee rekening gehouden dient te worden.	
<u>Beperking</u>	V101
Een voorwaarde waaraan de uitvoering van een activiteit moet voldoen.	
<u>Randvoorwaarde</u>	V101

Definitielijst IPMA ICB4

Een fundamenteel aspect dat aanwezig of gereed moet zijn voordat kan worden gestart of voordat de werkzaamheden kunnen worden vervolgd.

Aanname V101

Een voorveronderstelling waarvan uit wordt gegaan.

Projectaanpak V101

De beschrijving op hoofdpunten hoe de op te leveren resultaten worden gerealiseerd.

Projectbeslissing (Decision to Justify) V101

De autorisatie van de opdrachtgever aan de projectmanager om de projectdefinitiefase uit te voeren

V102 Projectdefinitiefase

Projectdefinitiefase V102

De eerste fase van het project waarin de basis wordt gelegd voor de uitvoering.

Project Start Up (PSU) V102

Een workshop met als doel de verwachtingen en visies van de belanghebbenden vast te stellen en de inhoud en de aanpak van het project met elkaar af te stemmen.

Kick off V102

Een bijeenkomst bij aanvang van een initiatief om een efficiënte en effectieve opstart van dat initiatief te bevorderen.

Projectmanagementplan V102

Het plan dat beschrijft hoe het project wordt uitgevoerd en bewaakt.

Projectsupport V102

Een administratieve rol binnen het projectmanagementteam, die de projectmanager ondersteunt door bepaalde administratieve diensten te verrichten en specialistische ondersteunende taken uit te voeren

Tijdelijke PMO V102

Zie projectsupport.

Projectbeoordeling V102

De beoordeling van het project als geheel om te besluiten de (verdere) uitvoering van het project te autoriseren.

Projectbeslissing (Decision to Fund) V102

De beslissing om de uitvoering van het project te autoriseren.

V103 Schattingsmethoden: zie V81

V104 Beheersing en rapportage

Beheerscirkel V104

Het cyclische proces om een project te beheersen.

PDCA V104

Het acroniem voor Plan-Do-Check-Act en staat voor de kwaliteitscirkel van Deming. Dit acroniem wordt ook gebruikt om de algemene beheerscirkel aan te duiden.

Beheers- en rapportageniveau V104

Een managementlaag waarnaar moet worden gerapporteerd.

Definitielijst IPMA ICB4

<u>Management by Objectives</u>	V104
Een besturingsfilosofie die zich richt op het gemeenschappelijk maken van SMART afspraken en het voeren van regelmatig overleg tussen de opdrachtgever/ stuurgroep en de projectmanager.	
<u>SMART</u>	V104
Een acroniem voor het maken van goede afspraken en staat voor Specifiek - Meetbaar - Acceptabel - Realistisch - Tijdgebonden.	
<u>Management by Exception</u>	V104
Een besturingsfilosofie die uitgaat van een overeengekomen mandaat waarbinnen de gedelegeerde het werk zelfstandig uitvoert.	
<u>Tolerantie</u>	V104
De toegestane afwijking van een plan waarbinnen niet naar het bovenliggende managementniveau hoeft te worden geëscaleerd.	
<u>Projectbeheersing</u>	V104
Het geheel van activiteiten om de uitvoering van het project op een beheerste manier te laten verlopen.	
<u>Beheersactiviteiten</u>	V104
De activiteiten die nodig zijn om het project goed te laten verlopen.	
<u>Inhoudelijke activiteiten</u>	V104
Activiteiten die een directe bijdrage leveren aan het realiseren van het projectresultaat.	
<u>Beheersinstrumenten</u>	V104
De verschillende instrumenten die kunnen worden ingezet bij het beheersen van een project.	
<u>Beheersmechanismen</u>	V104
De verschillende procedures die kunnen worden ingezet bij het beheersen van een project.	
<u>Voortgang</u>	V104
De mate van de realisatie van de doelstellingen van een plan.	
<u>Voortgangsrapport</u>	V104
Een managementproduct waarmee de voortgang en de status van het project worden vastgelegd.	
<u>RAG-code</u>	V104
Een acroniem voor Red-Amber-Green en geeft aan hoe een status wordt beoordeeld op basis van de kleuren van een verkeerslicht.	
<u>Projectuitvoeringsfase</u>	V104
De fase(n) waarin het projectresultaat wordt ontwikkeld en gerealiseerd.	
<u>Faseafsluiting</u>	V104
De formele afsluiting van een fase.	
<u>Plan</u>	V104
Document dat beschrijft wie, waar, wanneer en hoe wat moet realiseren om een beoogd resultaat of doel te realiseren.	
<u>Plannen</u>	V104
Het maken van een plan.	
<u>Projectplan</u>	V104
Plan dat beschrijft hoe het project wordt uitgevoerd en bewaakt.	
<u>Faseplan</u>	V104
Plan dat beschrijft hoe een fase wordt uitgevoerd en bewaakt en dat de producten, de tijdsplanning en de kosten van de fase weergeeft.	
<u>Teamplan</u>	V104
Een (optioneel) plan dat gebruikt als basis voor het opleveren van een Werkpakket.	
<u>Afwijkingsplan</u>	V104

Definitielijst IPMA ICB4

Een plan dat wordt opgesteld naar aanleiding van een dreigende overschrijding van de toleranties als vervolg op een Afwijkingsrapport. Dit vervangt het plan waarbinnen de afwijking optreedt en beschrijft de periode vanaf de afwijking tot aan het einde van de planperiode van dat plan.	V104
<u>Voortgangsrapport</u>	V104
Een rapport opgesteld door de individuele teammanagers op overeengekomen tijdsintervallen om de projectmanager te informeren over de voortgang van de overeengekomen werkpakketten en de daarbij optredende issues, kansen en risico's.	V104
<u>Hoofdpuntenrapport</u>	V104
Een rapport opgesteld door de projectmanager op overeengekomen tijdsintervallen om de opdrachtgever/stuurgroep en andere belanghebbenden te informeren over de hoofdpunten van de voortgang van de fase en de optredende issues, kansen en risico's.	V104
<u>Fase-eindrapport</u>	V104
Een rapport dat op het einde van een fase wordt opgesteld met de status aan het einde van die fase, een verantwoording over de afgelopen fase en een doorkijk naar de rest van het project.	V104
<u>Afwijkingsrapport</u>	V104
Een rapport waarin een afwijking wordt beschreven. Hierin wordt de afwijking, de oorzaken van de afwijking, de mogelijke tegenmaatregelen, een analyse van de tegenmaatregelen en een advies welke tegenmaatregelen het meest in aanmerking komen omschreven.	V104
<u>Projecteindrapport</u>	V104
Een rapport dat op het einde van het project wordt opgesteld met de status van het project bij afsluiting van het project, het projectverloop en de evaluatie van de resultaten van het project afgezet tegen het oorspronkelijke plan.	V104
<u>Leerpuntenlogboek</u>	V104
Een informeel logboek waarin de relevante leerpunten zijn vastgelegd voor het huidige project en toekomstige projecten.	V104
<u>Leerpuntenrapport</u>	V104
Een informeel logboek waarin de relevante leerpunten zijn vastgelegd voor het huidige project en toekomstige projecten.	V104
<u>Logboek/register</u>	V104
Een document waarin specifieke informatie van een product of proces wordt bijgehouden als referentie en naslag.	V104
<u>Dagelijks logboek</u>	V104
Een dagboek waarin onder meer problemen en punten van zorg kunnen worden genoteerd, die de betrokkene informeel kan afhandelen. Projectmanagers en Teammanagers kunnen ieder voor zich een eigen Dagelijks Logboek bijhouden.	V104
<u>Slipchart</u>	V104
Een grafische weergave van een verwachte waarde zoals die op verschillende momenten in de tijd werd ingeschat afgezet ten opzichte van het originele plan.	V104
<u>Relatieve slip-chart</u>	V104
Een slip-chart waarbij het nog benodigde percentage van een meetwaarde wordt afgezet ten opzichte van het originele plan.	V104
<u>Mijlpalenslip-chat</u>	V104

Definitielijst IPMA ICB4

Een slip-chart van de verwachte opleverdata van de verschillende mijlpalen.	
<u>Earned Value Analyse (EVA)</u>	V104
Een methode van prestatiemeting op basis van de geplande en gerealiseerde waarde en de actuele kosten.	
V105 Wijzigingsbeheer: zie V33	
V106 Afsluiting	
<u>Inbedrijfstelling projectresultaat</u>	V106
Het in gebruik stellen van het projectresultaat.	
<u>Oplevering projectresultaat</u>	V106
Het aan de klant juridisch overdragen van het projectresultaat.	
<u>Overdracht projectresultaat</u>	V106
Het aan de klant fysiek overdragen van het projectresultaat.	
<u>Afsluiting van een project</u>	V106
De voltooiing van een project nadat de resultaten van het project zijn opgeleverd.	
<u>Restpuntenlijst</u>	V106
Een lijst met alle gebreken die tijdens de oplevering zijn geconstateerd en die nog moeten worden verholpen.	
<u>Restpunt</u>	V106
Een gebrek of omissie die is vastgesteld tijdens de opname en die nog verholpen dient te worden.	
<u>Opname projectresultaat</u>	V106
De eindbeoordeling van het projectresultaat om na te gaan of het aan alle specificaties voldoet.	
<u>Verklaring van acceptatie</u>	V106
Een expliciete verklaring dat het op te leveren product voldoet aan de acceptatiecriteria en geschikt is voor gebruik.	
<u>Gebruikersacceptatie</u>	V106
Een expliciete bevestiging door degene die de opgeleverde producten daadwerkelijk gaan gebruiken, dat de op te leveren producten voldoen aan de acceptatiecriteria en geschikt zijn voor gebruik.	
<u>Acceptatie door beheer en onderhoud</u>	V106
Een expliciete bevestiging door degene die de opgeleverde producten daadwerkelijk gaan beheren en onderhouden, dat de op te leveren producten voldoen aan de acceptatiecriteria en geschikt zijn voor gebruik.	
<u>Proces verbaal van oplevering</u>	V106
De vastlegging van de juridische oplevering van het projectresultaat.	
<u>Protocol van oplevering</u>	V106
Zie proces verbaal van oplevering	
<u>Revisiedocumenten</u>	V106
Specialistendocumenten die aangeven hoe het eindresultaat daadwerkelijk is geworden.	
<u>Service level agreement (SLA)</u>	V106
Een overeenkomst tussen een leverancier en klant over diensten die door de leverancier aan de klant worden geleverd.	
<u>Vervroegde ingebruikname</u>	V106
Een situatie waarbij de klant (een deel van) het projectresultaat in gebruik neemt, voordat de eigenlijke overdracht heeft plaatsgevonden.	
<u>Tweede oplevering project</u>	V106

Definitielijst IPMA ICB4

De afsluitende beoordeling om na te gaan of alle restpunten naar tevredenheid van de klant zijn verholpen.

Onderhoudsperiode project V106

De periode na oplevering waarin de gebreken die optreden tijdens gebruik, nog vallen onder de verantwoordelijkheid van de leverancier.

Verborgene gebrek V106

Een gebrek of omissie die tijdens een normale opname niet kan worden geconstateerd.

Garantieperiode V106

De periode waarin de leverancier garandeert dat het opgeleverde resultaat conform de specificaties functioneert rekening houdend met de normale slijtage in gebruik.

Projectverantwoording V106

Een verantwoording van de projectmanager aan de opdrachtgever/stuurgroep over de aanpak en de gerealiseerde resultaten van het project.

Projecteindrapport V106

Een rapport dat op het einde van het project wordt opgesteld met de status van het project bij afsluiting van het project, het projectverloop en de evaluatie van de resultaten van het project afgezet tegen het oorspronkelijke plan.

Projectevaluatie V106

Een evaluatie van uitgevoerde activiteiten in en daarmee samenhangende resultaten van een project om verbeterpunten en daarmee samenhangende actiepunten te kunnen definiëren.

Leerpuntenrapport V106

Een informeel logboek waarin de relevante leerpunten zijn vastgelegd voor het huidige project en toekomstige projecten.

Plan post-investeringsbeoordeling V106

Een plan voor de uitvoering van de post-investeringsbeoordeling.

Aanbevelingen voor vervolgacties V106

Een lijst met aanbevelingen ten aanzien van de ingebruikname, doorgeschoven issues en mogelijke bedrijfsrisico's.

Decharge verlenen V106

Het ontheffen van de verantwoordelijkheid.

V111/112/113 Risico's en kansen

Risico V111/112/113

Een situatie of gebeurtenis die zich in de toekomst kan voordoen en die mogelijk negatieve gevolgen heeft voor het project.

Kans V111/112/113

Een situatie of gebeurtenis die zich in de toekomst kan voordoen en die mogelijk positieve gevolgen heeft voor het project.

Impact (van risico's en kansen) V111/112/113

Het verwachte effect van een risico of kans indien deze daadwerkelijk optreedt.

Waarschijnlijkheid (van risico's en kansen) V111/112/113

De relatieve frequentie dat een risico of een kans daadwerkelijk optreedt.

Issue V111/112/113

Een niet geplande gebeurtenis of conditie die (vrijwel niet) niet kan worden vermeden of al is opgetreden en die managementaandacht vereist.

Definitielijst IPMA ICB4

<u>Risico- en kansblootstelling</u>	V111/112/113
De mate waarin het project aan risico's en kansen is blootgesteld.	
<u>Risico- en kansbereidheid</u>	V111/112/113
De mate waarin de opdrachtgever/het hoger management bereid in om risico's te nemen en kansen te pakken.	
<u>Risico- en kansaversie</u>	V111/112/113
De mate waarin de opdrachtgever/ het hoger management niet bereid in om risico's te nemen en kansen te pakken.	
<u>Risico- en kanstolerantie</u>	V111/112/113
De grenswaarde van een risico of kans waarboven naar het naasthogere management over dat risico of die kans moet worden geëscaleerd.	
<u>Risicomangement</u>	V111/112/113
Het geheel van managementactiviteiten om kansen en risico's te beheersen.	
<u>Risicomangementstrategie</u>	V111/112/113
De strategie die de procedures, verantwoordelijkheden en technieken beschrijft voor het managen van risico's en kansen.	
<u>Risico- en kanscategorie</u>	V111/112/113
Een categorie van risico's- en kansen waarin risico's- en kansen kunnen worden geclassificeerd.	
<u>Interne risico's en kansen</u>	V111/112/113
Risico's en kansen waarvan de oorzaak binnen de scope van het project ligt, dan wel binnen de verantwoordelijkheid van de projectorganisatie.	
<u>Externe risico's en kansen</u>	V111/112/113
Risico's en kansen waarvan de oorzaak buiten de scope van het project ligt, dan wel buiten de verantwoordelijkheid van de projectorganisatie.	
<u>Projectrisico's en kansen</u>	V111/112/113
Risico's en kansen die gevolgen kunnen hebben voor het realiseren van de projectdoelstellingen.	
<u>Zakelijke risico's en kansen</u>	V111/112/113
Risico's en kansen die met name gevolgen kunnen hebben op het effect dat de klant met het projectresultaat wil bereiken.	
<u>Risico- en kanshorizon</u>	V111/112/113
De tijdsperiode waarin een risico of kans kan optreden.	
<u>Risico- en kanseigenaar</u>	V111/112/113
Een persoon verantwoordelijk voor het managen van een individueel toegewezen risico of kans.	
<u>Risico-actiehouders</u>	V111/112/113
Een persoon verantwoordelijk voor het uitvoeren van een risico- of kansmaatregel als deze maatregel niet kan worden uitgevoerd door de risico-of kanseigenaar.	
<u>Beoordelen van risico's en kansen</u>	V111/112/113
Het proces van identificeren, analyseren en evalueren van risico's en kansen.	
<u>Identificeren van risico's en kansen</u>	V111/112/113
Het identificeren van de afzonderlijke risico's en kansen.	
<u>Analyseren van risico's en kansen</u>	V111/112/113

Definitielijst IPMA ICB4

De inschatting van de waarschijnlijkheid, impact en horizon van de individuele risico's en kansen en van het geaggregeerde risico- en kansniveau.	
<u>Evalueren van risico's en kansen</u>	V111/112/113
Het beoordelen van de waarschijnlijkheid en impact van de risico's en kansen om vast te stellen of risico- en kansmaatregelen moeten worden genomen.	
<u>Voorwaardelijke risico's en kansen</u>	V111/112/113
Risico's en kansen waarvan de waarschijnlijkheid van optreden afhankelijk is van het optreden van andere risico's en kansen.	
<u>Conditionele risico's en kansen</u>	V111/112/113
Zie voorwaardelijke risico's en kansen	
<u>Risico- en kansmaatregel</u>	V111/112/113
Een actie om de blootstelling aan risico's en de mogelijkheid om kansen te realiseren op een voor de organisatie acceptabel niveau te brengen.	
<u>Mitigerende maatregel</u>	V111/112/113
Een actie om de blootstelling aan risico's op een voor de organisatie acceptabel niveau te brengen.	
<u>Risico- en kansmaatregelcategorie</u>	V111/112/113
Een categorie van risico- en kansmaatregelen waarin risico- en kansmaatregelen kunnen worden geclassificeerd.	
<u>Vermijden (risicomaatregel)</u>	V111/112/113
De activiteit waardoor het risico wordt veroorzaakt niet uitvoeren of voortzetten	
<u>Verwijderen (risicomaatregel)</u>	V111/112/113
Het wegnemen van de risicobron.	
<u>Verminderen waarschijnlijkheid (risicomaatregel)</u>	V111/112/113
Het nemen van een preventieve maatregel om de waarschijnlijkheid van het risico te verkleinen.	
<u>Verminderen impact (risicomaatregel)</u>	V111/112/113
Het nemen van een preventieve maatregel om de impact van het risico te verkleinen.	
<u>Delen (risico- en kansmaatregel)</u>	V111/112/113
Een overeenstemming tussen twee partijen om via een bonus-malussysteem zowel de kansen als de risico's te delen.	
<u>Calamiteitenplan opstellen (risicomaatregel)</u>	V111/112/113
Het plannen van een maatregel die zal worden uitgevoerd in geval dat het risico optreedt en waarmee de negatieve gevolgen van dat risico worden verkleind.	
<u>Accepteren (risicomaatregel)</u>	V111/112/113
Het nemen van een weloverwogen en bewuste beslissing om de bestaande dreiging van een risico te accepteren zoals die is, omdat het niet loont daar nu al op te acteren.	
<u>Accepteren/verhogen (risicomaatregel)</u>	V111/112/113
Een risico accepteren of zelfs verhogen om van een mogelijke kans gebruik te maken.	
<u>Terugvalplan (risico's)</u>	V111/112/113
Een calamiteitenplan dat gericht is op het terugkeren naar de uitgangssituatie in geval bij het doorvoeren van een verandering een calamiteit optreedt. Een terugvalplan is daarmee een bijzonder soort calamiteitenplan.	

Definitielijst IPMA ICB4

<u>Inherent risico of kans</u>	V111/112/113
De grootte van een risico, voordat er risico- of kansmaatregelen genomen zijn.	
<u>Resterend risico of kans</u>	V111/112/113
Het overgebleven risico of kans nadat risico- of kansmaatregelen zijn uitgevoerd.	
<u>Gevolgrisico of -kans</u>	V111/112/113
Een risico of kans welke ontstaat door het nemen van een risico- of kansmaatregel.	
<u>Secundair risico of kans</u>	V111/112/113
Gevolgrisico of -kans	
<u>Risico- en kanslogboek</u>	V111/112/113
Zie risico- en kanslogboek.	
<u>Risico- en kansregister</u>	V111/112/113
Een logboek van de geïdentificeerde risico's en kansen, inclusief de bijbehorende status, geschiedenis en risico- en kansmaatregelen.	
<u>Verwachtingswaarde</u>	V111/112/113
De waarschijnlijkheid maal de impact van een risico of kans.	
<u>Verwachte geldwaarde</u>	V111/112/113
De waarschijnlijkheid maal de financiële impact van een risico of kans.	
<u>Risico- en kansprofiel</u>	V111/112/113
Een grafische weergave van de waarschijnlijkheid en de impact van de geïdentificeerde risico's en kansen.	
<u>Risico- en kanstolerantielij</u>	V111/112/113
De lijn in het risico- en kansprofiel die aangeeft welke combinatie van waarschijnlijkheid en impact wel en niet binnen de risico- en kanstolerantie vallen.	
<u>Pakken van de kans (kansmaatregel)</u>	V111/112/113
Het zodanig aanpassen van de omstandigheden, dat de kans die zich voordoet, direct wordt verzilverd.	
<u>Vergroten (kansmaatregel)</u>	V111/112/113
Het nemen van een proactieve maatregel om de waarschijnlijkheid en/of het voordeel van een kans te vergroten.	
<u>Overnemen (kansmaatregel)</u>	V111/112/113
Het overnemen van een kans die zich kan voordoen van een ander.	
<u>Negeren (risicomaatregel)</u>	V111/112/113
Het nemen van een weloverwogen en bewuste beslissing om de bestaande kans te accepteren zoals die is, omdat het niet loont daar nu al op te acteren.	
<u>Risicobudget</u>	V111/112/113
Een reserve voor te maken kosten als specifieke vooraf voorziene risico's optreden.	
<u>Calamiteitenbudget</u>	V111/112/113
Zie risicobudget.	
<u>Kwalitatieve technieken</u>	V111/112/113
Een subjectieve en interpretatieve techniek waar het niet gaat niet om feiten en cijfers, maar om de 'waarom' en 'hoe' vraag.	
<u>Kwantitatieve technieken</u>	V111/112/113
Een objectieve techniek die gebruik maakt van rekenkundige of statistische middelen.	
<u>Risico- en kans decompositie</u>	V111/112/113

Definitielijst IPMA ICB4

Een hiërarchische uitsplitsing van mogelijke risico's en kansen.	
<u>Visgraatdiagram</u>	V111/112/113
Een visualisering van een oorzaak ten opzichte van meerdere gevolgen of andersom in de vorm van een visgraat.	
<u>Oorzaak-gevolgdiagram</u>	V111/112/113
Zie visgraatdiagram.	
<u>Ishikawa-diagram</u>	V111/112/113
Zie visgraatdiagram.	
<u>Premortem-analyse</u>	V111/112/113
Een risico-identificatietechniek die uitgaat van de veronderstelling dat een project faliekant is mislukt.	
<u>Beslisboom</u>	V111/112/113
Een visuele uitsplitsing naar de verschillende alternatieven en de bijbehorende risico's en kansen.	
<u>Kans-effectmatrix</u>	V111/112/113
Een overzicht van de geïdentificeerde risico's en kansen met hun respectievelijke waarschijnlijkheid en impact.	
<u>Monte Carlo techniek</u>	V111/112/113
Een techniek waarbij een reeks gebeurtenissen vele malen wordt doorgerekend.	
<u>Scenarioanalyse</u>	V111/112/113
Een inschatting van de ontwikkeling uitgaande van verschillende condities (scenario's).	
<u>Scenarioplanning</u>	V111/112/113
De scenarioanalyse en het definiëren en plannen van acties die moeten worden genomen om adequaat te kunnen anticiperen op de mogelijke scenario's.	
<u>Gevoeligheidsanalyse</u>	V111/112/113
Een analyse van de invloed van fluctuaties van variabelen op het resultaat of rendement.	
<u>Sceptisch standpunt</u>	V111/112/113
Het kritisch analyseren van uitkomsten van waarschijnlijkheidsberekeningen.	
<u>V121 Belanghebbenden</u>	
<u>Belanghebbende</u>	V121
Een persoon, groep of organisatie die belang of invloed heeft, of meent te hebben, bij een initiatief.	
<u>Stakeholder</u>	V121
Zie belanghebbende.	
<u>Omgeving van een project</u>	V121
Het geheel van externe factoren en belanghebbenden dat invloed heeft op het project.	
<u>Analyse belanghebbenden</u>	V121
Een analyse die omvat de inventarisatie van belanghebbenden, het in kaart brengen van hun onderlinge relaties en het inschatten van hun belang, invloed en hun relatie t.o.v. het project.	
<u>Krachtenveldanalyse</u>	V121
Zie analyse belanghebbenden.	
<u>Stakeholder(management)strategie</u>	V121
De strategie die de procedures, verantwoordelijkheden en technieken beschrijft voor het betrekken van de belanghebbenden en managen van de verwachtingen.	
<u>Communicatieplan</u>	V121

Definitielijst IPMA ICB4

Een plan dat beschrijft hoe, wanneer en door wie met welke belanghebbenden en met welk doel zal worden gecommuniceerd en de daarbij geraamde kosten en capaciteit.

Managen van verwachting

V121

Het bewust beïnvloeden van verwachtingen ten behoeve van het project.

V131 Verandering en transformatie

Organisatieanalyse

V131

De analyse van het gedrag van organisaties, de factoren die dit gedrag veroorzaken en hoe deze organisaties

het meest doeltreffend bestuurd kunnen worden.

Organisatieverandering

V131

De verandering van de kenmerken en/of de configuraties van een organisatie, waardoor ook het gedrag van

de organisatie wijzigt.

Verandermanagement

V131

Een vorm van management die zich specifiek richt op het doorvoeren van veranderingen in een organisatie.

Lerende organisatie

V131

Een organisatie die continu zijn vermogen om zijn toekomst te creëren uitbreidt.

Mentaal model

V131

Een diepgewortelde veronderstelling/generalisatie die van invloed is op hoe wij dingen zien en hoe wij op dingen reageren.

Teamleren

V131

Het proces waarbij een team als geheel competenties ontwikkelt die nodig zijn om bepaalde taken te vervullen.

Systeendenken

V131

Een benadering waarbij een (deel van een) organisatie of een project beschouwd wordt in termen van een systeem van variabelen die invloed uitoefenen op elkaar.